Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 237 (7127). • 11 декабрь, 1979 йил ◆ СЕШАНБА • Баҳоси 2 тийин.

ИЗЛАНИШ САМАРАСИ

Ўзбекистон химия машинасозлиги заводи коллективи ишлаб чиқараётган турли-туман асбоб-ускуналар мамлакатимиз халқ хўжалигининг кўпгина тармоқларида кенг фойдаланиляпти. Машинасозлар қўли билан тайёрланаётган бундай агрегатлар сифати йилдан-йилга яхшиланиб, таннархи арзонлашиб бормоқда, вазни эса енгиллашяпти.

Бунда корхона новаторларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Рационализаторлар ва ихтирочилар ўзларининг ижодий изланишлари билан асбоб-ускуналарни такомиллаштиришга қаратилган кўплаб тадбирларни амалга оширмоқдалар. Айниқса, материалларни тежаб қолиш соҳасида яхши натижаларга эришмоқдалар. Сўнгги икки йил ичида рационализаторлар ўз таклифларини жорий қилиш эвазига 660 минг сўмлик иқтисодий самара олишга муваффақ бўлишди. Улар 440 тонна қора металл, 20 тоннага яқин титан, 650 тонна шартли ёқилғи, 550 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаб қолдилар. Тиниб-тинчимаслар шу кунларда ҳам ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш, материалларни тежаб қолишда янада юксак марраларни эгаллаш учун ижодий изланишни тобора авж олдирмоқдалар.

САЙЛОВГА ҲОЗИРЛИК

Мамлакатда иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Олий Советларига, шунингдек халқ депутатлари маҳаллий Советларига ўтказиладиган навбатдаги сайловга тайёргарлик ишлари бошланмоқда. Бу сайлов 1980 йил 24 февраль куни ўтказилади. Бўлажак сайлов ҳар сафаргидек муҳим ижтимоий-сиёсий воқеа бўлади. Сайлов компаниялари давомида социалистик жамиятимизнинг чуқур, ҳар томонлама демократизми, халқ депутатлари Советлари орқали ўз давлатини идора қилаётган совет кишиларининг эркин хоҳиш иродаси алоҳида куч билан намоён бўлади.

Бизнинг Конституциямиз, сайлов системамизга мувофиқ халқ сайлаб қўйган миллион-миллион кишилар марказда ва жойларда тўла давлат ҳокимиятини амалга оширадилар. Бу эса демократия, инсон озодлиги ва ҳуқуқлари деган юксак тушунчалар айни социализм шароитида реал мазмун касб этишининг яққол исботидир! Дунёда биринчи социалистик умумхалқ давлати социал адолат байроғини, ҳар бир кишига гарантиялаб берилган ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва шахсий ҳуқуқлар байроғини баланд кўтариб бормоқда.

Бу галги сайлов кампаниясининг ўзига хос хусусияти шундан иборатки, у ўнинчи беш йилликнинг туғалловчи йили бўсағасида, В. И. Ленин туғилган кунининг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш умумхалқ мусобақаси шароитида бошланмоқда. КПСС Марказий Комитети 1979 йил ноябрь Пленуми ва СССР Олий Советининг иккинчи сессияси қарорларига, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги нутқига мувофиқ партия билан халқнинг 1980 йил ва умуман беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш учун, КПСС XXV съезди йўл-йўриқларини рўёбга чиқариш учун курашдаги куч-ғайрат сарфлайдиган асосий йўналишлари белгилаб берилди. Мана шуларнинг ҳаммаси сайловга тайёргарлик билан боғлиқ ташкилотчилик ва агитация-пропаганда ишининг асосий мазмунини ифодалайди.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини ва бутун иш сифатини янада ошириш масалалари партия ташкилотларининг, агитация коллективларининг диққат марказида туриши лозим. Ҳар бир меҳнатчини план топшириқларини ҳеч сўзсиз бажариш, янги ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида ишга тушириш ва ўзлаштириш, электр энергия, ёқилғи ва металлни тежаб-тергаб сарфлаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун шахсий масъулият туйғуси руҳида тарбиялаш энг муҳим вазифалар бўлиб, омманинг куч-ғайратини, ошиб бораётган сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини мана шу вазифаларни бажаришга қаратмоқ керак. Бу ўринда ҳамма поғоналардаги Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари ташаббусига, қабул этилган қарорларнинг бажарилиши устидан таъсирчан контроллик қилишга, халқ депутатларининг шахсий намунасига кўп нарса боғлиқ.

«Бизнинг Советларимиз, совет демократияси замирида зўр ҳаётий куч бор, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев шу йил март ойида Москванинг Бауман округи сайловчилари ҳузурида сўзлаган нутқида, — ана шу кучдан мавжуд резервларни аниқлаш, камчиликларни танқид қилиш, фикрларни таққослаш ва асосланган қарорлар ишлаб чиқиш учун янада тўлиқроқ фойдаланиш лозим. Совет демократияси иқтисодий тараққиётга янада яхшироқ хизмат қила олади ва хизмат қилиши лозим. Иқтисодий тараққиёт эса совет кишиларининг ҳуқуқлари ва эркинликларини тобора тўлиқроқ таъминлаш учун, социалистик демократияни янада равнақ топтириш учун пойдевор, моддий негиз бўлиб келди ва шундан бўлиб қолади».

Бунинг маъноси шуки, бўлажак сайлов кампанияси — жумладан депутатларнинг қилинган ишлари тўғрисидаги, сайловчиларнинг наказларини бажариш ҳақидаги ҳисоботлари Советлар амалий ишини талабчан ва таъсирчан кўриги, бу ишнинг самарадорлигини янада ошириш йўлларини коллектив бўлиб излаш воситаси бўлиб қолиши лозим.

Совет кишилари ҳамиша ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, зиёлиларнинг ўз фахрий ва масъулиятли вазифаларини шараф билан бажара оладиган энг муносиб намояндаларини депутатликка номзодлар қилиб кўрсатадилар. Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Олий Советларига, халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайлов тўғрисида СССРнинг янги Конституциясига мувофиқ қабул этилган қонунлар айни шуни талаб қилади. Сайловчилар кўрсатиладиган номзодлар тўғрисида ҳар томонлама хабардор бўлишлари, уларнинг сиёсий, амалий ва маънавий хислатларини бемалол ва чуқур муҳокама қилаолишлари учун ҳамма чораларни кўриш керак.

Сайловга тайёргарлик давомида меҳнаткашларнинг таклифларига ва танқидий мулоҳазаларига сезгирлик билан қаралишини таъминлаш ғоят муҳимдир. Шу таклиф ва мулоҳазаларни эътиборга олиб, совет ва хўжалик органларининг, савдо ва маиший хизмат корхоналарининг ишини яхшилаш учун оператив тадбирлар амалга оширилиши лозим. Одамларни тўлқинлантираётган биронта савол ҳам жавобсиз қолмаслиги, биронта қимматли ташаббус ҳам сўз ва иш билан қўллаб-қувватланмай қолмаслиги керак.

Сайлов кампаниясига киришилар экан, ҳар бир партия комитети унинг ҳамма босқичларидаги бўлажак иш планини, агитация коллективлари, касаба союз, комсомол ташкилотлари, бошқа жамоат ташкилотлари, ахборот ва пропаганда воситаларининг баҳамжиҳат ишлаш формаларини батафсил, жуда аниқ-равшан пухта ўйлаб тузиши керак. СССР Олий Советига ўтказилган сўнгги сайловга тайёргарлик ва аввалги сайлов кампаниялари давомида орттирилган ғоят бой тажрибадан, жойларда юзага келаётган ташаббусдан кенг миқёсда, ижодий фойдаланиш муҳимдир.

Сайлов кампаниясининг муваффақияти кўп жиҳатдан оммавий-сиёсий ва агитация-пропаганда ишининг кўлами ҳамда мазмунига, партия ташкилотларининг меҳнаткашлар ҳамма категорияларини ўз таъсири билан қамраб олишларига, ҳар бир кишининг дилига йўл топишига кўп жиҳатдан боғлиқ бўлади. Бу борада ягона сиёсий кунлар, тематик кечалар, ахборот бериш ва китобхонлар конференциялари, донгдор кишилар билан учрашувлар яхши самара бермоқда. Ишлаб чиқаришда ва истиқомат жойида якка тартибда олиб бориладиган ишни янада чуқурлаштириш керак бўлади.

Аллақачонлар қатъий қарор топиб қолган анъанага кўра совет кишилари Советларга ўтказиладиган сайловни катта ва қувончли байрам, деб билиб, шунга яраша тайёргарлик кўрадилар, бу ажойиб воқеани меҳнат жабҳасидаги зарбдор вахта билан кутиб оладилар. Бу ватанпарварлик интилишини ҳар тарафлама қўллаб қувватлаш, бу интилиш ўнинчи беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш йўлидаги курашга салмоқли ҳисса бўлиб қўшилиши учун ҳамма ишни қилиш — партия ташкилотларининг бурчидир.

Ҳозир, жаҳон халқлари бирлашган миллатлар ташкилотининг қарорига биноан инсон ҳуқуқлари кунини нишонлаётган бир пайтда советлар мамлакатининг граждандари тантанали равишда бундай дейдилар: бизнинг ҳуқуқларимиз ва эркинликларимиз Совет қонунларининг бутун кучи билан, социалистик давлатнинг бутун қудрати билан пишиқ-пухта ҳимоя этилган бўлажак сайлов халқимиз ғоявий-сиёсий бирлигининг, унинг чинакам тўла ҳокимиятининг, унинг Ленин партияси теварагида маҳкам жипслашганлигининг, коммунистик қурилиш улуғ ишига садоқатининг янги ёрқин далилига айлансин!

(«ПРАВДА» газетасининг 10 декабрдаги бош мақоласи).

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги давлат плани Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларининг киритган тузатишларини ҳисобга олган ҳолда тасдиқлансин.

2-модда. Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари бўйича 1980 йилда қуйидаги ўсиш суръатлари белгилансин:

	Ўсиш (1979 йилга нисбатан процент ҳисобида)
Ҳосил қилинган миллий даромад	6,5
Саноат маҳсулоти — ҳаммаси бўлиб	7,0
Шу жумладан:	
Ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш	7,6
Истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш	5,7
Давлат капитал маблағлари (Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	0,7
Умумий фойдаланиладиган автомобиль транспорти юк обороти	8,6
Саноатда меҳнат унумдорлигининг ўсиши (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	5,0
Саноат фаолиятидан тушадиган фойда (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	13,9
Аҳоли жон бошига реал даромадлар	3,3
Иш ҳақи фонди (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	5,4
Аҳоли жон бошига ижтимоий истеъмол фондлари	4,0
Давлат ва кооператив савдоси чакана товар обороти	8,7
Аҳолига кўрсатиладиган маиший хизмат ҳажми	11.1
Давлат бюджетида бўлган мактабгача тарбия муассасаларидаги болалар сони	6,3
Куни узайтирилган мактаблар (группалар)даги ўқувчилар сони	10,6
Ҳунар-техника ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилиш	3,9
Шу жумладан, умумий ўрта маълумот ва касб берувчи ҳунар-техника билим юртларига ўқувчилар қабул қилиш	13,6
Ўрта махсус ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилиш	5,8
Олий ўқув юртларига студентлар қабул қилиш	0,7
Касалхоналардаги ўринлар сони	3,9

1980 йилда маблағ билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига умумий саҳни 5.470 минг квадрат метр ҳажмидаги уй-жойлар қурилсин.

3-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1980 йилги давлат бюджетининг бажарилиш жараёнида социалистик мусобақани авж олдириш, фан-техника тараққиёти ютуқларидан ҳар томонлама фойдаланиш, партия қарорларига мувофиқ хўжалик механизмини, экономикага раҳбарлик қилиш усуллари ва методларини такомиллаштириш, барча ички резервларни сафарбар этиш асосида меҳнат унумдорлигини янада ошириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстириш ва иш сифатини яхшилаш тадбирларини кўриш ва зарур бўлиб қолган тақдирда план топшириқларига аниқликлар киритиш вазифаси топширилсин.

4-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги давлат плани бўйича Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари хулосасида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлисларида депутатлар томонидан киритилган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1979 йил, 8 декабрь. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ 1979 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1979 йилги Давлат планининг бажарилиши тўғрисидаги докладн маълумот учун қабул қилинсин.

2. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1979 йилги Давлат планининг бажарилиши учун зарур чоралар кўраётганлиги қайд этиб ўтилсин.

3. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1979 йилги Давлат планининг бажарилиши тўғрисидаги масала хусусида Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари киритган таклифлар ва мулоҳазаларни, шунингдек бу ҳақда Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлисида депутатлар баён қилган таклифлар ва фикр-мулоҳазаларни кўриб чиқиш ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XV пленуми қарорларига амал қилиб, шу йилги ва ўнинчи беш йилликнинг охирги йили план топшириқларининг муваффақиятли бажарилишига қаратилган чора — тадбирларни амалга ошириш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1979 йил, 8 декабрь. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган Ўзбекистон ССВнинг 1980 йилги Давлат бюджети Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларининг киритган тузатишларини ҳисобга олган ҳолда даромадлар ва харажатлар бўйича жами 5.482.814 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

2-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги Давлат бюджетида давлат ва кооператив корхоналари ҳамда ташкилотларидан олинадиган даромадлар — оборот солиғи, ишлаб чиқариш фондлари учун олинадиган ҳақ, фойданинг эркин қолдиғи, фойдадан ажратмалар, даромад солиғи ва социалистик хўжаликдан келадиган бошқа даромадлар — жами 4.680.849 минг сўм миқдорида белгилансин.

3-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги Давлат бюджетида халқ хўжалигини — оғир саноатни, қурилиш индустриясини, енгил ва озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалигини, транспортни, уй-жой коммунал хўжалигини ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришни пул билан таъминлашга қилинадиган харажатлар — жами 2.362.037 минг сўм миқдорида белгилансин.

4-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги Давлат бюджетида социал-маданий тадбирларга — умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари, илмий-тадқиқот муассасалари, кутубхоналар, клублар, театрлар, матбуот, телевидение, радио эшиттиришга ҳамда маориф ва маданиятга оид бошқа тадбирларга; касалхоналар, болалар яслилари, санаторийларга ҳамда соғлиқни сақлаш ва физкультурага доир бошқа муассасаларга; пенсия ва нафақалар тўлашга ажратиладиган маблағлар — жами 2.933.389 минг сўм миқдорида белгилансин.

5-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги Давлат бюджетида давлат ҳокимияти органларини ва давлат бошқарув органлари ҳамда судларни таъминлаш учун ажратиладиган маблағлар 70.838 минг сўм миқдорида белгилансин.

6-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги республика бюджети маҳаллий бюджетларга ўтказиладиган 1.801.465 минг сўм миқдордаги маблағларни ҳам ҳисобга олган ҳолда даромадлар ва харажатлар бўйича жами 5.130.361 минг сўм миқдорида тадсиқлансин.

7-модда. Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг 1980 йилги Давлат бюджети ва Тошкент шаҳри ҳамда областларнинг 1980 йилги маҳаллий бюджетлари даромадлар ва харажатлар бўйича 2.153.918 минг сўм миқдорида белгилансин, шу жумладан.

	(Минг сўм)
Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси	194.832
Андижон области	159.333
Бухоро области	153.311
Жиззах области	72.688
Қашқадарё области	131.839
Наманган области	131.657
Самарқанд области	213.687
Сурхондарё области	117.107
Сирдарё области	71.972
Тошкент области	226.381
Фарғона области	215.763
Хоразм области	94.794
Тошкент шаҳри	370.554

8-модда. 1980 йилда умумиттифоқ солиқлари ва даромадларидан Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Давлат бюджетига ва областлар ҳамда Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетларига ажратмалар қуйидагиларда тасдиқлансин:

а) оборот солиғида: Қорақалпоғистон АССРга — 100 процент, Андижон областига — 66,5 процент, Бухоро областига — 37,5 процент, Жиззах областига — 68,9 процент, Қашқадарё областига — 58,8 процент, Наманган областига — 70,5 процент, Самарқанд областига — 29,2 процент, Сурхондарё областига — 82,4 процент, Сирдарё областига — 65,0 процент, Тошкент областига — 42,3 процент, Фарғона областига — 58,2 процент, Хоразм областига — 31,5 процент, Тошкент шаҳрига — 21,1 процент.

б) Колхозлардан олинадиган даромад солиғидан, қишлоқ хўжалик солиғидан, СССРнинг бўйдоқ, ёлғиз ва кам оилали гражданларидан олинадиган солиқдан, ўрмонлардан келадиган даромадлардан, пул-буюм лотереялари тушумларидан ҳамда Ўзбекистон ССР Госкомсельхозтехника бирлашмаси ва автомобиль транспорти министрлиги корхоналари ва ташкилотларининг асосий ишлаб чиқариш фондлари ҳамда оборот маблағлари учун бюджетга фойдадан тушадиган тўловлардан — 100 процент;

в) Аҳолидан олинадиган даромад солиғидан: Қорақалпоғистон АССР, Жиззах, Қашқадарё, Сурхондарё, Сирдарё, Тошкент ва Хоразм областларига — 100 процентдан, Андижон, Бухоро, Наманган, Самарқанд областларига — 80 процентдан, Фарғона областига — 30 процент, Тошкент шаҳрига — 10 процент.

Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат планида кўзда тутилган тадбирларни маблағ билан таъминлаш учун 1980 йилда республика бюджетидан Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг давлат бюджетига 13.553 минг сўм ажратилсин.

9-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги республика бюджети бўйича касса оборотидаги нақд пул миқдори 34.300 минг сўм қилиб тасдиқлансин.

10-модда. Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг Давлат бюджети ҳамда Тошкент шаҳри ва областларнинг маҳаллий бюджетлари бўйича 1980 йилда касса оборотидаги нақд пул миқдори 62.700 минг сўм қилиб белгилансин, шу жумладан:

	(Минг сўм)
Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси	5.200
Андижон области	5.100
Бухоро области	4.700
Жиззах области	2.200
Қашқадарё области	4.200
Наманган области	4.000
Самарқанд области	6.400
Сурхондарё области	3.900
Сирдарё области	2.100
Тошкент области	7.200
Фарғона области	5.900
Хоразм области	3.000
Тошкент шаҳри	8.800

11-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги Давлат бюджети бўйича Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари хулосасида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлисларида депутатлар киритган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1979 йил, 8 декабрь. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР 1978 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССРнинг 1978 йилги Давлат бюджети даромадлар бўйича 5921596 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 5798977 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 122619 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб бажарилганлиги тўғрисидаги ҳисобот тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1979 йил, 8 декабрь. Тошкент шаҳри.

ПАХТА ҚИССАСИ

ЎЗБЕКИСТОН ЁН ДАФТАРИДАН

Шундай қилиб, яқин-яқинларгача орзу бўлиб келган чўққи эгалланди: Ўзбекистон 5 миллион 720 минг тонна, шу жумладан 320 минг тонна энг қимматли ингичка толали пахта етиштириб, давлатга етказиб берди. Леонид Ильич Брежнев бу ғалабани ажойиб меҳнат муваффақияти деб атади.

Салкам олти миллион тонна! Тухумдан янгигина очиб чиққан жўжа тукидай вазнсиз толадан бунёд этилган осмонўпар оппоқ тоғларни тасаввур этиш ҳатто қийин.

Мен Ўзбекистонда бўлганимда эндигина ҳосил йиғим-теримига киришилаётган палла эди. Ҳозир, республика меҳнаткашларининг фидокорона жасоратидан хабар топиб, Ўзбекистонда ён дафтаримга битилган ёзувларга нигоҳ ташладим.

Пахта. Бу сўзда қандай оҳанграбо бор?

Ўзбеклар «пахта» дейишади. Руслар «хлопок» дейишади. Инглизлар «коттон» дейишади. Ҳар тилда турлича оҳанг беради.

Аммо, пахтага татбиқан образли ибора билан уни ҳамма жойда бир хилда «оқ олтин» дейишади.

Дарҳақиқат азалдан пахтани шундай деб атаб келишган. Машҳур Юнон тарихчиси Геродот «Миср фиръавни македонияликларга олтин ва пахтадан тикилган газлама инъом этди», деб ёзганди. Олтин ва пахта! Пахта шундай қадрланган.

Пахта узоқ асрлардан буён ҳозирги вақтгача, айниқса бизнинг мамлакатимиздаги сингари кўп миқдорда етиштирилмаган.

Пахта — инсоннинг энг буюк бойликларидан бири. Пахта толаси — бетакрор, имкониятларга бой хом ашё бўлиб, тўқимачилик ишлаб чиқаришида, бошқа қатор саноат тармоқларида етакчи ўрин тутади. Пахта худди металл ва ғалла каби халқ экономикасига, маданияти ва фаровонлигига ғоят катта таъсир кўрсатади.

Эндигина йиғиб-териб олинган ҳосилдан бунёд этилган оппоқ ўзбек хирмонига келиб ҳоҳлаган кишидан бир тонна пахтадан нима олиш мумкинлигини бир сўраб кўринг-а. У шундай деб жавоб беради: бир тонна пахта — уч минг метр газлама, юз килограмм ўсимлик мойи деганй. Пахтадан трикотаж, момиқлик ип, сунъий ипак ҳосил қилинади. Ундан қоғоз олинади. Пахтадан сунъий чарм-фибра олинади, сунъий ойна, целлофан, граммофон пластинкалари, кино ленталар, фотоплёнкалар, хилма-хил лак, тугма, тароқ, совун, глицерин, стеарин, кунжара ва яна ўнлаб бошқа хил маҳсулотлар олинади. Ғўзанинг пояси ҳам бекор кетмайди. Ўрта Осиё районларида ғўзапоя яхшигина ёқилғи бўлиб хизмат қилади.

Хуллас, пахтанинг аҳамиятини тасвирлаш қийин.

«Шарқ юлдузи» колхозининг собиқ раиси уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов бир вақтлари менга бундай деган эди:

— Пахта сўзи бундай қараганда жўндак бўлиб туюлади. Тўғри-ми? Ҳолбуки, бутун ҳаётимиз шу пахта билан боғлиқ. Гўдак «она», «ота» сўзларини айтиб тилга киради. Ўзбекларнинг болалари шу сўзлардан кейин «пахта» сўзини дадил айтишади. Биз улардан «пахта» сўзини эшитганимизда «Пахтакор туғилди!» деймиз.

Азалдан шундай бўлиб келмоқда, дея сўзини давом эттирганди машҳур оқсоқол, ошиқ йигит ўз маъшуқасига гулнимас, балки илк очилган пахта қўсакларини тақдим этади. Қўшиқлар-чи! Бизда энг яхши қўшиқлар пахта ҳақида тўқилиб, айтилади. Бунинг ҳайрон қоларли жойи йўқ: ҳамма қувонч ва ташвишларимиз пахта билан боғлиқ.

Хуллас, пахта сўзи — буюк сўз. Қуёш янглиғ ҳароратли сўз. Негаки, пахта қуёш жазирамасини севади, унга кўп ҳарорат керак. Америкада пахтани қуёш фарзанди деб бежиз айтишмайди.

Бу йил пахта учун машаққатли йил бўлди. Ниҳоятда машаққатли бўлди! Баҳор изғиринлари, жала, дўл. Бу офатлар келишиб олгандай миллион-миллион гектар ниҳолларни гоҳ нобуд қилиб, гоҳ шикастлади. Айрим районлар бу машаққатли кўкламда икки, уч, баъзи жойларда эса ҳатто ундан ҳам кўп бор чигит қадашди. Такрор-такрор экаверишдан чигит запаси тугаб қолган пайтлар ҳам бўлди. Шунда авиаторлар, бошқа пахтакор республикалардан дўстлар ёрдамга келишди. Озарбайжондан тезпишар уруғлик навларидан минг-минг тоннаси самолётларда Қорақалпоғистонга, Мирзачўлга етказиб берилди. Ҳар икки республика авиаторлари бу ишни жуда қисқа муддатларда бажаришди.

Устига устак, об-ҳаво ҳам юришиб кетақолмади. Гўё деҳқоннинг асабини синаб кўрмоқчи бўлди. Амалда замин билан само ўртасида юзма-юз олишув борарди. Экиш ниҳоясига етар — етмай жала қуйиб берди. Икки-уч кундан кейин экин экилган майдонлар метиндек қатқалоқ бўлиб қолганди. Одамлар ерни юмшатиб яна экин экишди. Яна осмон ҳамла қилиб қутуриб сув балосини юборди.

Буларнинг ҳаммаси ғўза ривожланиши муддатларининг чўзилиб кетишига олиб келди. Пахтанинг пишиб етилиши кечга сурилди. Жиддий хавф-хатар туғилди. Ғўза ривожланмай, кўсак етилмай қолиш хавфи туғилди.

Экинларнинг аҳволи пахтакорларнинг орзу ва умидларини пучга чиқаргудек ҳолда эди. Юқори ҳосил олиш ва бинобарин мўмай даромад олиш ишончи хавф остида қолди. Яна энг муҳими ва ҳаммадан кўпроқ ташвишлиси — деҳқоннинг кайфиятига таъсир қилмай қолмади, ахир, деҳқон ҳамиша давлат олдидаги, мамлакат олдидаги масъулиятини ҳис этиб келган-ку. Асосий пахта етиштирувчи республика бўлган Ўзбекистон тўсатдан планини бажара олмай, сўзининг устидан чиқолмай-қолса-я. Шундай бўлиши мумкин-ми, ахир?

Сентябрь охирлаб қоляпти — ҳосилни оммавий йиғиб-терадиган пайт. Аммо ғўзалар кум-кўк гўё лаклаб қўйилгандай аҳволда, кўсаклар тиқмачоқдек тўлишган, аммо очилмаяпти. Нима қилиш керак? Кўсакларнинг ривожланишини тезлаштириш учун нима қилиш лозим?

Бутун мамлакатга донғи кетган машҳур кекса пахтакорлар — оқсоқоллар маслаҳат қуришди. Олимлар, кўпни кўрган хўжалик раҳбарлари, партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари маслаҳатлашишди, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида, республика ҳукуматида мажлислар ўтказилди. Ҳосил нима бўлади деган савол ҳаммани бирдай ҳаяжонга соларди.

Одамлар қуёшнинг ҳароратли, кучли, куйдирувчи кунларини кутишарди. Одамлар қуруқ ва изғиринли тунларни кутишарди. Кундуз жазирамаси билан аёзли тун ғўзани тезроқ пишириб, кўсакларни тезроқ очилтиришини энтикиб кутишарди.

Аммо шундай кунлар ва тунларни қаердан олиш мумкин? Жазирама кунлар-у, изғиринли тунлар. Метеорологлар узоқ йиллик маълумотлар йилномаларини титкилаб кетишди. Улар шу йилгига ўхшаш кунларни, йилларни, ойларни солиштириб чиқишди. Омилкорлар халқ ривоятларига мурожаат этишди. Ҳамма — етти ёшдан етмиш ёшгача гўё мўъжиза кутарди.

Шаҳарлар ва қишлоқларда одамлар, қаерда ишлашларидан қатъий назар ҳар тонгда радиоприёмникни қўйиб, об-ҳаво маълумотига қулоқ тутишарди. Таниш ва нотаниш одамлар кўчаларда бир-бирларини учратиб, хўш, пахта терими бошландими, деб сўрашарди.

Ниҳоят, шундай кунлар келди. Интиқ бўлиб кутилган терим кунлари келди. Далалар оппоқ гиламга бурканиб, кўсаклар бодроқдек очила бошлади. Одамлар буйруқ берилишини кутмасданоқ белларига этак боғлаб далага чиқиб кетишди. Улар очилган оппоқ момиқ пахтадан, энг қимматли ҳосил нишоналаридан ўзларини тийишолмасди.

Худди мана шундай ҳаяжонга тўла қувончли кунларда Фарғона водийси, Мирзачўл, Самарқанд областининг кўпгина районларида бўлишимга тўғри келди. Ҳамма ерда йиғим-терим уюшқоқлик ва ғоят сафарбарлик билан олиб борилаётганини кўрдим. Дам олишга сира ҳам фурсат йўқ эди.

— Дам олишга бирор кун ҳам, бирор соат ҳам фурсат йўқ, — деди менга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Шароф Рашидович Рашидов. — Чунки табиат одамларга шу қадар кам вақт ажратдики, ҳатто тунларни тарк этишга тўғри келмоқда. Пахтакорлар ҳам, уларга ёрдамга келган шаҳарликлар ҳам кунни узайтириш керак деган қарорга келишди.

Қандай қилиб дейсиз-ми? Биринчидан, зарбдор иш билан, пахта оқ, ёруғлик рамзи эмасми, одамлар қош қорайганда ҳам дала шийпонларига, қишлоқларга кетишга шошилмасди. Иккинчидан, механизаторлар меҳнат намуналарини, комбайнларни техника жиҳатидан пухта тайёрлаш ибратини кўрсатишди. Улар жанубнинг қуюқ туни қоронғулигини пахта териш машиналарининг ёғдуси билан ёритиб, оппоқ очилган пахтазорларни қатъият билан дазмоллаб, пахта теришди. Қарийб бир ойлик кечикишнинг ўрнини қоплаш лозим эди.

Бултурги ва бу йилги мавсумлардаги йиғим-терим манзарани яққол кўрсатувчи ушбу жадвалга назар ташланг:

1978 йил
териб олинган ҳосил:

15 октябрь — 3.609.669 тонна.
23 октябрь — 4.226.497 тонна.
15 ноябрь — 5.120.537 тонна.
24 ноябрь — 5.285.786 тонна.

1979 йил
териб олинган ҳосил:

15 октябрь — 2.666.056 тонна.
23 октябрь — 3.647.171 тонна.
15 ноябрь — 5.085.723 тонна.
24 ноябрь — 5.482.412 тонна.

Жадвалдан бир ерга жамланган ирода туфайли қолоқлик қай тариқа қисқариб боргани, ноябрнинг ўрталарига келиб республика ўтган йилги тайёрлаш даражасига етиб олиб, сўнгра ундан ўзиб кетганини яққол кўриб олиш мумкин. Узоқ кутилган муҳлат шу тариқа келган эди.

Шундай ҳол рўй беришида — бундай ҳол рўй бермаслиги ҳам мумкин эмасди! — Ўзбекистон коммунистларининг, унинг уюшган, ҳамнафас бўлиб ишлаган партия ташкилотининг, республика Компартияси Марказий Комитетининг хизмати катта бўлди. Улар қийинчиликлар олдида чекинмайдиган моҳир ташкилотчи эканликларини амалда кўрсатиб, шу бугуннинг бош хўжалик-сиёсий вазифаси — пахта йиғим-терими ишларини зарбдорчасига ҳал этдилар.

Оппоқ уфқларнинг қаҳрамонлари бўлган юз минглаб кишиларнинг иродаси билан меҳнат жасоратига эришилди. Ана шуларнинг жасорати туфайли қуёшли ва ҳароратли ой келган октябрдагина республика 3 миллион 500 минг тонна пахта тайёрлади. Шунча миқдордаги пахта шу пайтгача бир ой ичида ҳеч қачон тайёрланмаган эди.

— Яна шуниси қувончлики,— сўзлаб берди менга Андижон область партия комитетининг биринчи секретари С. Мамарасулов. — бизда маҳаллий советлар, халқ депутатларимиз ҳар қачонгидан ҳам мусобақанинг актив ташкилотчилари бўлишди. Пахта сифатига катта эътибор берилмоқда. Чунки областимиз республикадаги жами уруғликнинг ярмини тайёрлаб беради.— Яхши уруғлик эса келгуси йилнинг мўл ҳосили демакдир.

Дарҳақиқат, андижонликлар яхши ибрат кўрсатишди. Бу ерда комсомол қиз Э. Зоҳидова ҳақида гапириб беришди. «Правда Востока» колхозида ишловчи бу қиз ҳар куни 300 килограммдан пахта терибди. Бунга аклинг бовар қилмайди-ю, лекин дарҳақиқат шундай! Унинг бармоқлари шу қадар аниқ ва мўъжизали ҳаракат қилардики, унинг бу ҳатти-ҳаракатига фортепьяно чалувчи ҳар қандай музикачи тан бермай иложи бўлмасди. Бу қиз маҳаллий газеталар ва радио орқали ёшларга мурожаат қилиб, сен комсомол аъзоси экансан, ўз ватанингнинг ватанпарвари экансан, белингга этак боғлаб, далага чиқ, даладаги жасоратингтина ҳосилни қутқариб қолади! деб даъват қилди. Унинг даъватини минг-минглаб одамлар эшитди.

Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Б. Раҳимов менга қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Биз республикада энг кейин машина теримига тушдик. Областимиз сводкада охирги қаторни эгаллаб турарди. Самарқандликларни роса койишди, аммо биз сабр-тоқат қилиб туравердик. Пахта ёппасига очилиб бериши билан машиналарда теримни оммавий авж олдириб юбордик. Область шундай суръатга тушиб олдики, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини кетма-кет тўрт марта қўлга киритишга муваффақ бўлди.

Айтилганларга шуни илова қилишим керакки, республикада пахтачилик тарихининг бутун давомида ҳали бундай суръатга эришилмаган эди. 21—30 ноябрь декадасининг ўзида область давлатга йиллик планининг 12,7 процентини миқдорида, қарийб 70 минг тонна пахта топширди. Область бўйича ўртача ҳосилдорлик гектаридан 29.9 центнерга етди. Ўтган йилнинг худди шу даврида 29.5 центнер бўлган эди.

Самарқанд область, Нарпай районидаги Ислом шоир номли колхознинг механик-ҳайдовчиси, СССР Олий Советининг депутати Усмон Мамадиёров ўз комбайни бункеридан 570 тонна пахта тўкиб, далада чинакам жасорат кўрсатди.

Мамлакатга пахта зарур эканлигини, уни сақлаб қолиш учун бутун куч-қувватни сарфлаш лозимлигини одамлар яхши билишарди. Ҳамма ерда — Тошкент области, Қорақалпоғистон ва Хоразмда, Фарғона водийси ва Мирзачўлда шундай эди.

Кўпни кўрган кишилар шу йилгидек кўклам ўтмишда, совет давридан илгариги пайтда юз берганида борми, бутун ўлкада иқтисодий таназзул юз бериши турган гап бўларди, дейишади. Пахтачилик тараққиётининг ҳозирги босқичида бундай таназзулнинг юз бериши ҳатто ғоят ноқулай об-ҳаво шароитида ҳам асло мумкин эмас. Ўзбек пахтакорлари табиат инжиқликлари оқибатларини енгишларида республика раҳбарлари таъкидлаётганидек, умуман пахтачиликда юз берган катта сифат ўзгаришлар ўз натижасини кўрсатди. Шу йилнинг қийинчиликлари билан курашда ғолиб чиқишда механизация, ўғит, юксак агротехника, селекция — мана шуларнинг ҳаммаси Ўзбекистонга қўл келди.

Пахтачиликда ҳосил йиғим-терими энг сермеҳнат жараён ҳисобланади. Ҳосил етиштиришга беш ой вақт кетадиган бўлса, уни қўлда йиғиб-териб олишда қарийб тўрт ой вақт кетади. Қўлда кўсаклардан бир килограмм ҳосил териб олиш учун камида ерга юз марта «салом бериб» эгилиш керак бўлади. Эндиликда давлат Ўзбекистон ва бошқа пахтакор республикаларга йил сайин кўплаб хилма-хил техника етказиб бермоқда. Энг муҳими — пахта териш машиналарини етказиб бермоқда. Эндиликда ерга «салом бериш» барҳам топиши учун ҳамма шарт-шароитлар вужудга келтирилмоқда. Пахтакорлар тўла-тўкис механизациялаш йўлидан бормоқдалар! Пахтакорларнинг фикри ёди эндиликда мана шунда.

Бу йил машиналарда 3,5 миллион тонна пахта териб олинди. Айтиш мумкинки, ҳосилнинг анчагина қисми териб олинган. Далаларда 33 минг комбайн, 3100 терим-транспорт отрядлари ишлади.

Механизация томон кескин бурилиш ясалди. Механизация эндиликда тармоқнинг истиқболини белгилаб бермоқда.

Пахта терими декабрнинг дастлабки кунларида ҳам давом этди. Республика меҳнаткашлари далалардаги сўнгги чаноқларни ҳам териб олиш учун қўлларидан келган ҳамма ишни қилдилар.

Бугун уларнинг кўчасида ҳам байрам. Пахта байрами. Ушбу сатрларни битарканман, қулоғим остида карнайларнинг тантанавор овози, ноғора базми, қувноқ қўшиқлар, рақс куйлари жаранглаб турибди. Ўзбекистон меҳнаткашларининг қувончи чексиз: 5 миллион 720 минг тонна Ўзбекистон «оқ олтин»и тайёр. Оппоқ ва момиқ пахта. Шу боисдан оппоқки, пахтакор уни етиштираман деб куч-ғайратини сира аямади. Унинг қўллари шамол ва жазирамадан қорайса қорайдики, асло пахтага зиён етказмади. Пахта шунинг учун момиқки, пахтакорнинг мана шу шамол ва офтобдан қорайиб қадоқ бўлиб кетган қўллари ниҳолга бўлган нафосатни асради, ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам унга гард қўндирмади.

Оқ олтин мавсумининг қаҳрамонлари, ажойиб ўзбек пахтакорлари, байрамингиз муборак бўлсин! Меҳнат ғалабасига эришган шу соатларда сизларга анъанавий «ҳорманг!» деган халқ сўзи билан мурожаат қилгинг келади, киши.

П. АЛЕКСЕЕВ.
(«Известия», 1979 йил, 9 декабрь).

ФРУНЗЕ район партия комитети сиёсий ва иқтисодий таълим масалаларига алоҳида эътибор бермоқда. Райондаги партия ўқуви, комсомол маорифи ва иқтисодий таълим системасида 150 га яқин пропагандист машғулот ўтказмоқда, омма орасида идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни амалга оширмоқда. Суратда: районнинг энг кекса пропагандисти О. Тренеева ва район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари С. Каримова (чапда) ўзаро суҳбатлашмоқдалар.

Л. Глауберзон фотоси.

ПЛАН — 15 ДЕКАБРГАЧА

1979 йилни кўтаринки руҳ билан бошлаган «Гордорстройремонт» трестига қарашли Тошкент асфальт-бетон ва йўл қурилиши материаллари заводи коллективи меҳнатда юқори натижаларни қўлга киритмоқда. Корхонада зарбдор йилнинг 11 ойлик план ва мажбуриятлари барча кўрсаткичлар бўйича шараф билан бажарилди. Эришилаётган ютуқларда айниқса асфальт-бетон цехи ишчиларининг ҳиссаси катта бўлмоқда.

Цех ишчи-хизматчилари ўтган 1978 йилни ҳам катта муваффақиятлар билан якунлаган эди. Уларнинг бу йилги марралари ҳам юксак. Цех коллективи пойтахтимизнинг янада обод ва кўркам бўлиши учун йил охиригача 400 минг тонна асфальт-бетон массаси етказиб бериш мажбуриятини олган.

Мана, зарбдор йил ҳам якунланмоқда. Ўтган ўн бир ой ичида 380 минг 700 тонна асфальт-бетон массаси ишлаб чиқарилиб, план 116,5 процент адо этилди. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 19 минг тонна кўп демакдир.

— Биз бундай юқори кўрсаткичларга асосан меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришмоқдамиз,— дейди цех бошлиғи Константин Дорохов. — Бундан ташқари, цехимиз бригадалари ва ишчилари ўртасида ўзаро социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Мусобақага ҳар ой охирида якун ясалиб, ғолиблар рағбатлантириб борилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленумида ҳамда шу Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев нутқида меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини янада яхшилаш ҳақида қимматли маслаҳатлар берилди. Цехимиз ишчи-хизматчилари Пленум материалларини чуқур ўрганиб чиқиб, йиллик планни 15 декабрда бажариб, қўшимча 15 минг тонна аъло сифатли асфальт-бетон массаси ишлаб чиқаришга қарор қилишди.

Цехнинг К. Симон, И. Аҳмадуллин, С. Мингалиевлар бошчилик қилаётган бригадалар коллективлари кунига 350—400 тонна асфальт-бетон ишлаб чиқариб, фидокорона меҳнатлари билан барчага ўрнак кўрсатмоқдалар.

Асфальт-бетон ишлаб чиқариш агрегатларини ўз вақтида ремонт қилиб ишга шай туришини таъминлаётган У. Салмонов бошлиқ ремонтчилар бригадасининг ишлари ҳам таҳсинга лойиқ.

— Биз ишни икки сменада ташкил этганмиз, — дейди бригадир. — Бу бизга агрегатлардаги содир бўлган нуқсонларни ўз вақтида йўқотишда анча қулайлик туғдиради. Бир агрегатнинг 1 соат бекор туриб қолиши 33 тонна асфальт-бетон массасининг кам чиқишига, бошқача қилиб айтганда 373,5 сўмнинг йўқотилишига тенгдир. Буни яхши тушунган бригадамизнинг А. Маъруфов, Р. Сагидуллин, В. Ланцов сингари аъзолари барчага ўрнак кўрсатиб меҳнат қилишмоқда.

Ф. МУҲИДДИНОВ.

ЎРМОНЧИЛАР АҲДИ

Саҳий табиатнинг гўзал манзараси киши қалбига эстетик завқ бағишлайди. Айниқса, ўрмонзорга боргудек бўлиб қолсангиз, унинг ёзин-қишин яшил либосга ўранган арчазорлари ва турли дарахтларга бурканганини кўриб қувонасиз.

Ҳозир бу соҳага катта эътибор берилмоқда. Тоғ ён бағирларида бўш ётган ерларни ўзлаштириб, ёнғоқ, бодом, олма, ўрик ва бошқа дарахтларнинг ўстирилиши, турли жойларда боғ-роғлар барпо этилиши бу фикримизнинг далилидир.

Ҳамма жойлардагидек, Оҳангарон ўрмон хўжалигида ҳам мавсумий ишлар қизитиб юборилган. Кўчқор Зокиров етакчилик қилаётган бригада кузги-қишки мавсумга оширилган мажбурият олиб, «Қўшюрт»да бўш ерларни ўзлаштирмоқда. Коллектив азаматлари бу мавсум мобайнида кўплаб бодом, ёнғоқ, арча кўчати экиш учун барча тадбирий чораларни кўрмоқдалар. Бульдозерчи М. Назиров, И. Шерматов, ишчилардан Т. Турсунқулов, Х. Абдураҳмонов ва бошқалар кунлик нормаларини 200—250 процентга адо этишяпти.

Коллектив азаматлари доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини улкан меҳнат зафарлари билан қаршилашга ҳаракат қилмоқдалар.

М. МУҲАМЕДОВ.

ФАБРИКА АНСАМБЛИ

Ўрта Чирчиқ район тикувчилик фабрикаси қошида бир неча йилдан буён дуторчи қизлар ансамбли фаолият кўрсатмоқда. Ўттиз нафар қиздан ташкил топган бу коллектив ранг-баранг концерт номерларини намойиш этиб, ишчи-хизматчиларнинг марокли ҳордиқ чиқаришига муносиб ҳисса қўшаётир.

Ансамбль қатнашчилари ўз санъатларини тобора камол топтириш йўлида тинимсиз изланмоқдалар. Улар айни кунларда ёш коммунист Санобар Солиева раҳбарлигида «Биз — Тошкентданмиз» телевизион кўрик-конкурсида иштирок этишга тайёргарлик кўришаяпти.

Б. АХМЕДОВ.

ИЖОДКОР СТУДЕНТЛАР

Бундан беш йил муқаддам Тошкент алоқа электротехника институтида студентлар конструкторлик бюроси ташкил этилган эди. Эндиликда бу бюро ёшларнинг қайноқ илмий ишлар марказига айланди.

Ижодкор студентлар томонидан кўпгина илмий-техникавий янгиликлар амалга оширилди. Буларнинг кўпи ишлаб чиқаришга жорий қилинди.

Бюро аъзолари «Промсвязь» заводи ва Ўрта Осиё медицина педиатрия институти буюртмаларини ҳам ўз вақтида адо этдилар. Шу кунларда эса Ленинграддаги тикувчилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасига янги мосламалар тайёрлашга киришилди.

КАСАБА СОЮЗЛАРИ—КОММУНИЗМ МАКТАБИ

(ОБЛАСТЬ МАДАНИЯТ ХОДИМЛАРИ КАСАБА СОЮЗ КОНФЕРЕНЦИЯСИДА

Область маданият ходимлари касаба союз ташкилотига ўн мингларча кишилар бирлашган. Улар саноат корхоналарида, маданият ва санъат муассасаларида, идеологик ташкилотларида меҳнат қилишади. Маданият ходимлари ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни қандай бажаришяпти, бу соҳада қўлга киритилган ютуқлар ва йўл қўйилган камчиликлар нималардан иборат? Тармоқ касаба союзи область ташкилотининг яқинда бўлиб ўтган навбатдаги конференциясида ана шу масалалар атрофлича муҳокама қилинди, коллективлар фаолиятини янада яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланди.

Конференцияда маданият ходимлари касаба союзи область комитетининг раиси **Ғ. Ғуломов** қилган ҳисобот докладида ва музокараларда қатнашган нотиқлар шуни таъкидладиларки, бу ташкилотга бирлашган касаба союз аъзолари КПСС XXV съезди ва тарихий қарорларини, самарадорлик ва сифат беш йиллиги ҳисобланган ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан самаралироқ ишлаш барча корхоналар ишчилари, инженер-техник ходимлари, маданият ва санъат муассасалари хизматчиларининг шиори бўлиб қолди. Касаба союз ташкилотлари меҳнаткашлар ўртасида шундай меҳнат кўтаринкилигини вужудга келтириш, уларнинг куч-ғайратини ҳар бир коллектив олдида турган вазифалар ва социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишига сафарбар этиш юзасидан катта ташкилотчилик ишларини олиб бордилар.

Шунинг учун ҳам маданият ходимлари ўртасида меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати иштирокчилари сафи муттасил кенгайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда корхоналар ва муассасалардаги ишчи-хизматчиларнинг аксарият кўпчилиги бу ватанпарварлик ҳаракатида иштирок этмоқда. 2500 ишлаб чиқариш илғори эса коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак номни олишга сазовор бўлди.

Полиграфия корхоналарида қатор ватанпарварлик ташаббуслари кенг оммалашяпти. Янгийўлликларнинг қолоқларсиз ишлаш юзасидан бошлаган ташаббусига ўнлаб коллективлар қўшилишган. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти, «Матбуот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг корхоналари, Ўрта Чирчиқ райони, Ангрен, Чирчиқ шаҳарлари босмахоналари коллективлари меҳнатда яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. «Узбеккинодеталь» заводи, керамика-ҳайкалтарошлик комбинати, «Рассом» бадиий комбинати ва бошқа коллективларнинг меҳнат натижалари ҳам самарали бўляпти.

Маданият ходимлари касаба союзи область ташкилотига, матбуот, санъат, радио, кино, маданий-оқартув муассасалари ходимларининг катта армияси бирлашган. Конференцияда бундай коллективларнинг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги роли ниҳоятда катта эканлиги алоҳида қайд қилинди. Идеология ходимлари фаолиятида ютуқлар анчагина бўлди. Аҳолига кўрсатилаётган маданий хизмат турлари янада кўпайди, уларнинг савияси ошди. Театрлар, кинотеатрлар, оммавий кутубхоналар, маданият саройлари, клублар, музейлар, маданият ва истироҳат боғлари коллективлари ишида каттагина ижобий силжишлар юз берди.

Конференцияда маданият ва санъат арбобларининг қишлоқ меҳнаткашлари билан ҳамкорлигининг мустаҳкамланиши, бу ҳамкорликнинг таъсирчан формалари топилганлиги ижобий баҳоланди. Ижодий коллективлар қишлоқ меҳнаткашлари билан шартнома асосида ҳамкорлик қилишяпти. Ҳозиргача 20 дан ошиқ шундай шартнома тузилди. Ҳамза номли ўзбек Давлат академик драма театри Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози, Охунбобоев номли ёш томошабинлар театри Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз меҳнаткашлари билан шартнома асосида мустаҳкам алоқа ўрнатганлар. Муқимий номли ўзбек Давлат музикали театри коллективи эса Бўка районидаги колхозларда ўндан ортиқ концерт билан чиқди.

Шаҳар ва область кинолаштириш бошқармалари, маданият бошқармалари область меҳнаткашларига кўрсатилаётган хизматнинг ғоявий-сиёсий, ахлоқий ва эстетик савиясини ошириш юзасидан маълум ишлар қилишди. Театр ва кино тармоқларини кенгайтириш, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга қаратилган қатор чоралар кўрилди.

Ҳозирги вақтда областнинг фақатгина қишлоқ жойларида 322 та кино қурилмаси ишлаб турибди. Биргина ўтган йили қишлоқ жойларда 70 мингга яқин сеанс қўйиб берилди ёки 6,5 миллион қишлоқ меҳнаткашига хизмат кўрсатилди. Бу хизмат, айниқса, экиш кампанияси ва пахтани йиғиб-териб олиш мавсумида янада кенгайди.

Докладчи ва музокарада қатнашганлар маданият ходимлари касаба союзи область комитети ва унинг жойлардаги ташкилотлари ишида ютуқлар қатори камчиликлар ҳам борлигини танқид ва ўз-ўзини танқид остида очиб ташладилар. Қатор корхоналар, маданий-оқартув муассасалари коллективлари фаолияти давр талаби даражасида эмас. Социалистик мусобақани ташкил этишда ҳам анчагина нуқсонлар бор. Айрим жойларда мусобақа расмиятчилик учун йўлга қўйилган. У вақти-вақтида якунланиб, илғорлар моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириб турилмайди.

Касаба союз ташкилотлари социалистик қонунчиликка риоя қилиш бўйича ўз ҳуқуқларидан ҳамон тўла фойдаланишмаяпти. Ишчи-хизматчилар меҳнатининг хавфсизлигини таъминлаш, улар ўртасида соғломлаштириш тадбирларини кенг кўламда амалга ошириш, маданий дам олишини уюштириш, бўш вақтининг самарали ва фойдали ўтишини таъминлашга ҳали ҳам тўла эришилганича йўқ. Ишлаб чиқаришда меҳнат шароитларининг ноқулайлиги ишчи кучи қўнимсизлигига сабаб бўлмоқда.

Клублар ва кутубхоналарнинг анчагина қисми ҳали ҳам эскича ишламоқда. Кинофильмлар намойиш қилиш, айрим маданий тадбирларни ўтказиш билан чегараланмоқда. Айниқса, қишлоқ кутубхоналари талаб даражасида ишламаяпти, китобхонлар сони суст кўпаймоқда. Агар мамлакат бўйича оммавий давлат кутубхоналари ўртача аҳолининг 40 процентини китоб ўқишга жалб қилган бўлса, бизнинг областда бу кўрсаткич бор-йўғи 32 процентни ташкил этиб турибди, қатор районларда эса у 18-25 процентдан нарига ўтмаяпти. Клублар, маданият саройларидаги бадиий ҳаваскорлик тўгараклари сони ҳам мамлакатдаги ўртача кўрсаткичдан икки баравар кам. Бу нуқсонларни бартараф этиш касаба союз ташкилотларининг диққат-эътибори марказида турмоғи керак.

Доклад юзасидан музокараларда Ўзбекистон ССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати, Ҳамза номли академик драма театрининг артисти **Т. Азизов**, Ангрен шаҳар босмахонаси директори **М. Ҳунаров**, «Граммпластинка» заводининг прессовчиси **В. Махнанова**, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги маданий-оқартув муассасалари бошқармаси бошлиғи **Р. Хўжаев**, Ўрта Чирчиқ район «Машъал» газетаси редакторининг ўринбосари **М. Отақулов**, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг корректори **Л. Шустяк** ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Конференцияда Тошкент область партия комитетининг секретари **А. М. Хўжаев** нутқ сўзлади.

Конференцияда Ўзбекистон КП Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари **С. Асриянц**, Тошкент область касаба союзлари Совети раиси **А. В. Браилов** иштирок этди.

Конференцияда маданият ходимлари касаба союзи область комитети ва ревизия комиссиясининг янги состави, область касаба союзлари X Союзлараро конференциясига делегатлар сайланди.

М. МИРҲАМИДОВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИЮЛЬ (1978 ЙИЛ) ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

САҲИФА № 10

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1978 ЙИЛ ИЮЛЬ ПЛЕНУМИДА ЧОРВАЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ КОНКРЕТ ТАДБИРЛАРИ МУФАССАЛ КЎРИБ ЧИҚИЛГАН ЭДИ. ПЛЕНУМ ҚАРОРЛАРИНИ БАЖАРИШ, МАМЛАКАТДА ГЎШТ ЕТИШТИРИШНИ АНЧА КЎПАЙТИРИШ—ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТАРМОҒИ РАҲБАРЛАРИНИНГ, МАҲАЛЛИЙ ПАРТИЯ ВА СОВЕТ ОРГАНЛАРИ РАҲБАРЛАРИНИНГ, ЧОРВАЧИЛИК МУТАХАССИСЛАРИНИНГ. БАРЧА ХОДИМЛАРНИНГ ЭНГ МУҲИМ БУРЧИДИР.

Л. И. Брежнев.

ПАРРАНДАЧИЛИГИМИЗ ИСТИҚБОЛЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленумида КПСС XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми қарорлари асосида республика қишлоқ хўжалиги барча тармоқларини жадал юксалтириш тадбирлари муваффақиятли амалга оширилаётганлиги, чорвачиликни, жумладан паррандачиликни ривожлантиришда яхши натижаларга эришилаётганлиги мамнуният билан қайд этиб ўтилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг чорвачилик маҳсулотларини республиканинг ўзида етиштириш ҳисобига аҳолининг шу маҳсулотларга бўлган талаб ва эҳтиёжларини янада тўлароқ қондириш тўғрисидаги кўрсатмаларига оғишмай амал қилаётган республика партия ташкилотлари паррандалар бош сонини кўпайтириш, зотини яхшилаш, пархез гўшт ва тухум етиштиришни кескин ошириш борасида ибратли ишлар қилмоқдалар.

Республика Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленуми қарорларида 82,5 миллион бош парранда боқиладиган ва гўшт етиштиришга мослаштирилган фабрикалар, 100 минг бош товуққа мўлжалланган наслчилик заводлари ҳамда тухум берадиган 2,1 миллион бош товуқ учун фабрикалар қуриб ишга тушириш кўзда тутилади. Чорвачиликни тубдан юксалтириш тадбирларини тўла амалга ошириш учун 1 миллиард, 100 минг сўм давлат капитал маблағи ажратилди. Бу кейинги йигирма йил давомида чорвачилик учун ажратилган жами маблағ миқдорига тенгдир.

Чорвачилик тармоқлари орасида сермаҳсул ва интенсивлаштириш имкониятларига бой соҳа паррандачиликдир. Шунинг учун республикамиздаги мавжуд хўжаликларнинг асосий қисми Ўзбекистон ССР паррандачилик саноати бошқармаси системасига бирлашган. Ҳозирги кунда республикамизда етиштирилаётган жами тухумнинг 70 процентини, бройлер гўштининг деярли ҳаммасини паррандачилик саноати бошқармаси хўжаликлари етказиб бераётир.

Етук мутахассислар паррандачиликни интенсив ривожлантириш, маҳсулот етиштиришни янада кўпайтиришнинг тўрт асосий омили бор, деб таъкидламоқдалар. Шулардан бири паррандаларнинг янги-янги сермаҳсул зотларини яратиш ва уни тез кўпайтиришга эришишдир. Ҳозир Ўзбекистон паррандачилик саноати бошқармаси хўжаликларида гўшт учун тўрт линияли «Бройлер-6» ва «Балтика-4» янги зотлар, ўрдакчилик хўжаликларида эса икки линияли «Герри-Велли» зоти ўстирилади. Бу зот паррандалар бройлер саноатини янада мукаммал ривожлантириш имконини беради.

Тухум етиштиришга ихтисослаштирилган фабрикаларимизда эса «Янтарь-1» зотли паррандалардан фойдаланилмоқда. Шу билан бирга илмий тадқиқот муассасаларида, зонал-тажриба станциялари ва наслчилик заводларида сермаҳсул парранда зотларини такомиллаштириш устида тинимсиз изланиш ишлари олиб борилаётир.

Тухум берадиган товуқлар бош сонини кўпайтириб бориш ҳам паррандачилик истиқболларини белгилайдиган асосий омилдир. Бу борада катта ишлар қилинмоқда. Айниқса, гўштга мўлжалланган наслли паррандалар сони анча кўпайди. Масалан, тухум олишга мўлжалланган товуқлар сони 17 процент кўпайган бўлса, гўшт берадиган паррандалар 60—70 процентга кўпайди.

Зооветеринария ишларини юз фоиз тўғри йўлга қўйиш, турли юқумли касалликларнинг тарқалиши олдини олиш, паррандаларни йил давомида соғлом асрашга эришиш, тармоқ хўжаликлари коллективларининг муҳим вазифасидир. Бинобарин, паррандалар саноат усулида боқилаётганлиги туфайли улар жуда зич жойлаштирилади. Демак, юқумли касаллик пайдо бўлса, у тез тарқалиб, қисқа вақт ичида кўплаб парранда нобуд бўлиши мумкин. Оқибатда маҳсулот камаяди, сифати пасаяди.

Яна бир муҳим омил — паррандачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш, сифатини яхшилашдир. Ҳозирги кунда бошқармамизга қарашли 11 та паррандачилик фабрикасида озуқа цехлари қурилиб, ишга туширилган. Давлатдан сотиб олинаётган омухта озуқалар ана шу цехларда беда уни, қуритилган балиқ уни ва бошқа минерал озуқалар билан бойитилиб, сўнгра паррандаларга берилмоқда. Бу борада «Бўстонлиқ» паррандачилик фабрикаси, «Янгийўл» бройлер фабрикаси, «Қорасув» наслчилик заводи коллективлари амалга ошираётган ишлар ибратлидир.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш лозимки, паррандачиликни комплекс ривожлантириб бориш учун бу соҳадаги қурилишлар кўламини кенгайтириш ва суръатини жадаллаштириш муҳим аҳамиятга эга. Масалан, 1975 йилда бошқармамиз системасидаги хўжаликлар сони 29 та бўлса, ҳозир улар 40 тадан ошиб кетди. 1975 йили фақат 2 та наслчилик хўжалиги ишга туширилган бўлса, бугунги кунга келиб 10 та ана шундай хўжалик актив фаолият кўрсатмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленуми республика паррандабоқарлари олдига улкан вазифаларни қўйди. Ишнинг сифат кўрсаткичларини яхшилаб бориш ҳисобига ҳар бир товуқдан олинадиган тухум миқдорини кўпайтириш, бройлер паррандаларини боқиб семиртиришни тезлаштириш ҳисобига гўшт етиштиришни кескин оширишга эришиш лозим. Пленумда таъкидланганидек, 1985 йилга бориб 2650 миллион дона тухум, 100 минг тонна гўшт етиштириладиган бўлиши керак. Мавжуд паррандачилик хўжаликларида бундай қувватга эга бўлиш имкониятлари бор.

Пойтахт область партия ташкилотининг яқинда бўлиб ўтган актив йиғилишида ҳам паррандачиларимиз олдида турган конкрет вазифалар уқтириб ўтилди. Бу тармоқни ҳар томонлама жадал ривожлантириш имконини берувчи йўл-йўриқлар кўрсатиб берилди. Ана шу кўрсатмаларга қатъий амал қилиб, бундан буён ҳам ютуқларни мустаҳкамлаб бориш паррандабоқарларнинг шарафли бурчидир.

Р. НОСИРОВ,
Ўзбекистон паррандачилик саноати бошқармаси наслчилик бўлими мудири.

Бўка районидаги Фрунзе номли колхоз чорвадорлари соғин сигирлар маҳсулдорлигини ошириш учун ички резерв ва имкониятларини ишга солмоқдалар. Моллар зотини яхшилаш ва озуқа базасини мустаҳкамлашдан ташқари сут соғувчиларнинг меҳнат активлигини ошириш масаласига ҳам катта эътибор берилаётир. Натижада ҳар бир сигирдан ўтган йилдагига нисбатан 150 килограмм кўп сут соғиб олишга эришилмоқда. Бунда 12 йилдан бери фермада ишлаб келаётган Адашой Мамабековананинг ҳам ҳиссаси бор. У қарамоғидаги 18 бош сигирнинг ҳар биридан кунига 10—12 литрдан сут соғиб олаётир.

Ҳ. Аввалов фотоси.

БЕШ ЙИЛЛИК ТЎРТ ЙИЛДА

ЯҚИНДА «Бўстонлиқ» паррандачилик фабрикасидан хушхабар келди. КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленуми қарорлари асосида иш юритаётган фабрика коллективи 1979 йилда паррандачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятларини муддатидан бир ярим ой илгари адо этдилар. Мажбуриятда белгиланган 80 миллион дона ўрнига 82 миллион дона тухум, 950 тонна гўшт етиштирилди. Давлатга 75 миллион дона тухум ва 900 тонна парранда гўшти сотилди.

Эришилган бу ютуқларга К. Васильев, А. Хусаинов, Ғ. Алматовлар раҳбарлик қилаётган цех коллективлари катта ҳисса қўшдилар. Фабрика ишчиларининг фидокорона меҳнатлари, партия, касаба союз ва комсомол комитетларининг катта ташкилотчилик ишлари туфайли ана шундай қувончли натижалар қўлга киритилди.

Ўтган қисқа вақт ичида фабрика катта юксалиш йўлини босиб ўтди. Бу ерда бир қатор ибратли ишлар, илғор тажрибалар юзага келдики, уларни «Узптицепром» бошқармаси системасида кенг қўллаш сўзсиз катта самаралар беради.

Аввало, шуни айтиш кераккки, фабрикада паррандаларни катак усулида боқиш системасига ўтилиши муҳим роль ўйнади. Бундан уч-тўрт йил илгари паррандалар очиқ майдонларда боқиларди. Эндиликда барча цехлар реконструкция қилиниб, катак системаси тўла жорий этилди. Ҳозир майдонларни кенгайтирмаган ҳолда паррандалар бош сонини икки-уч марта кўпайтириш имкони мавжуддир.

Реконструкция ишлари тугалланганидан сўнг фабриканинг ўзида тухум берадиган 100 минг бош товуқ боқиладиган бўлди. Натижада фабриканинг ўзи учун етарли бўлган миқдорда инкубацион тухум олинаётир. Илгари эса керакли миқдордаги тухум ва ёш жўжалар ташқаридан сотиб олинарди. Бу янгилик хўжаликка ҳар томонлама наф келтираётир.

Сўнгги йилларда фабрикада паррандалар озуқа базасини мустаҳкамлашга жиддий эътибор берилди. Эндиликда ҳар томонлама тўла жиҳозланган озуқа цехи ишлаб турипти. Ун комбинатидан ҳар куни олиб келинаётган 80—100 тонна омухта ем ана шу озуқа цехларига келиб тушади. Цех қошидаги зооветеринария лабораториясида омухта ем таркибидаги моддалар миқдори текшириб кўрилади. Сўнгра озуқа цехига ўсказилиб, айрим етишмайдиган моддалар ўрни тўлдирилади ва микроэлементлар билан бойитилади. Шундан сўнггина паррандаларга берилади.

Озуқа базасини мустаҳкамлаш борасида яна бир муҳим тадбир қўлланилди. Фабрикада махсус озуқа қозони қурилиб ишга туширилган. Турли сабаблар билан нобуд бўлган паррандалар, қассобчилик цехи ва инкубация цехидан чиқадиган ва тухум пўчоқлари ана шу қозонда қуйдирилади, ҳамда қайнатилиб, қайта тайёрланади. Шу йўл билан кунига 300—400 килограмм зарур моддаларга бой озуқа тайёрланмоқда. Бинобарин, шунча миқдордаги омуҳта ем тежаб қолинади. Бу тадбир хўжаликка бир кунда 500—600 сўм, бир ойда эса 15 минг сўмдан кўпроқ фойда келтираётир.

Маълумки, ветеринария-профилактика ишлари тўғри йўлга қўйилмай туриб, муваффақиятга эришиб бўлмайди. Бинобарин, фабрикада бу соҳадаги ишлар ҳам мақтовга лойиқдир. Масалан, профилактика ишлари тўла аэрозоль усулида олиб борилади. Бу усулнинг афзаллиги шундаки, илгари паррандаларга жорий укол ва пайдо бўлган турли касалликларга қарши укол қилиш қўлда бажарилиб, бунинг учун камида 50—60 мутахассисни жалб этишга тўғри келарди. Эндиликда бир киши бу ишларнинг ҳаммасини бемалол бажараётир.

Бундан ташқари, хоналарда иқлим ва ҳароратни муътадил сақлаш ишлари ҳам тартибга солинган.

Илғор фабрика коллективининг фидокорона меҳнатлари республика партия ва ҳукумати томонидан муносиб тақдирланмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети томонидан таъсис этилган кўчма Қизил байроқни икки марта, шунингдек Республика қишлоқ хўжалик министрлигининг кўчма Қизил байроғини ҳам икки марта қўлга киритган коллектив ўз зиммасига оширилган социалистик мажбурият қабул қилди. Йил охиригача яна 12 миллион дона тухум, 100 тонна гўшт етиштириб бериб, беш йиллик план ҳам тўрт йилда бажарилади. Шундай қилиб, тўрт йил давомида пландаги 256 миллион ўрнига 257 миллион дона тухум, 2590 тонна ўрнига 3150 тонна гўшт етиштирилади. Бу фабрика коллективининг КПСС Марказий Комитетининг июль ва ноябрь (1978 йил) Пленуми қарорларига амалий жавоби булади.

А. САМАДОВ.

РЕЗЕРВЛАР ИШГА СОЛИНАДИ

Колхозимиз меҳнаткашлари фидокорона меҳнат қилиб, ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилини ёруғ юз билан якунламоқдалар.

Чорвачилик қишлоқ хўжалигимизнинг етакчи тармоқларидан бири. Хўжалигимизда 12,5 мингдан ортиқ қўй, шу жумладан 5500 совлиқ бор. Йил бошида ҳар юз совлиқдан 95 тадан қўзи олиш режалаштирилган эди. Тадбиркор чўпонларимизнинг ғайратлари туфайли ҳар юз савлиқдан 109 тадан қўзи олинди. Илғор чўпонларимиз бундан ҳам юқори кўрсаткичларга эришдилар. Олдан Жумақулов ўз отаридаги 354 совлиқдан 485 та қўзи олиб, колхозимизда рекорд натижага эришди. Унинг ҳар юз совлиқдан олган қўзиси 127 тага тўғри келди. Моҳир чўпон бу қўзиларини нобуд қилмай соғлом сақлаб қолишга ҳам муваффақ бўлди. Шунингдек, Қунис Абдувалиев 394 совлиқдан 493 та, Туман Дусақулов 381 та совлиқдан 458 та қўзи олди.

Колхозимизда давлатга жун сотиш плани ортиғи билан адо этилди. Ҳар бир қўйдан 3,11 килограммдан жун қирқиб олинди. Давлатга 349 ўрнига 359 центнер жун сотилди. Давлатга гўшт, сут, тухум сотиш планлари ҳам муваффақиятли адо этилди. 139 ўрнига 160 тонна гўшт сотилди.

Чорвадорларимиз шу кунларда чорва қишловини бехатар ўтказиш чораларини кўраётирлар. 26 та отардаги қўралар, қудуқлар, чўпонларнинг уй-жойлари барвақт ремонтдан чиқариб қўйилган.

Чорва қишловини намунали ўтказиш мўл-кўл ем-хашак тайёрланишига ҳам боғлиқ. Буни яхши билган чорвадорларимиз отарлар ва молхоналар ёнига 972 тонна беда, 728 тонна ўрнига, 1940 тонна пичан, 400 тонна сомон, 1500 тонна сенаж, 1350 ўрнига 1750 тонна силос жамғариб қўйганлар.

Колхозимизда 812 бош қорамол ҳам бор. Қорамолчилик асосан наслли сигирлар етиштиришга қаратилган. Шу мақсадда колхоз ва совхозлардан зотли ёш бузоқларни олиб, 18—20 ой боқиб, яна хўжаликларга сигирлар подасини тўлдириш учун берилаяпти. Ҳозир биз 400 бош ғунажин ва 200 ёш бузоқни парвариш қиляпмиз. 110 бош сигир асосан ёш бузоқларни сут билан таъминлаш учун боқилмоқда. Бу соҳада ишлаётган Қувон Номозбоев, Турғун Аширбеков, Тунгиш Душақулов ва сут соғувчи Қорасоч Номозбоевалар яхши меҳнат қилмоқдалар. Ҳозиргача колхоз ва совхозларга 100 бош зотли ғунажин етказиб берилди.

Аммо, колхозимизда чорвачиликни янада юксалтириш учун барча имкониятлардан тўлиқ фойдаланиляпти, деб бўлмайди. Бу йил қўйлар сонини 13 мингтага етказишимиз керак эди. Ҳозир эса отарларимизда 12584 та қўй бор. Чунки қўзилатиш даврида 12 бригададан 2 тасида планда белгиланганидан анча кам қўзи олинди. Масалан, Ботир Меденов бошлиқ бригада чўпонлари отарларидаги 412 совлиқдан 391 ўрнига 287 та қўзи олинди. Ҳар юз совлиқдан олинган қўзи 71 тадан ошмади. Бунга қўйларнинг касалликларга чалингани ҳам сабаб бўлди. Бундан ташқари 1987 бош қўй гўштга топширилди.

Ҳозир колхозимиз чорвадорлари эришилган ютуқларни ва йўл қўйилган камчиликни таҳлил қилиб, ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида янги марраларни эгаллаш тадбирларини кўрмоқдалар. Биз КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1979 йил) Пленуми қарорларига зарбдор меҳнат билан жавоб берамиз.

А. АБДУХОЛИҚОВ,
Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоз раиси.

И. АБДУЛЛАЕВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

ЮКСАЛИШ ЙЎЛИДАН

КАЛИНИН районидаги «Қорасув» совхози чорвачилик ва сабзавотчиликка ихтисослашган. Кейинги йилларда чорвачилик соҳасида катта ижобий ўзгаришларга эришилмоқда. Озуқа базасининг мустаҳкамланганлиги, сут-товар фермасига малакали мутахассислар ҳамда тажрибали чорвадорлар сафарбар этилаётганлиги туфайли соғин сигирлар маҳсулдорлиги ва бўрдоқига боқилган молларнинг тирик вазни ортиб бораётир.

Хўжалик чорвадорлари, айниқса, бу йил катта юксалишга эришдилар. Мавжуд 225 бош соғин сигирнинг ҳар биридан соғиб олинаётган сут ўтган йилдагига нисбатан ўртача 460 килограммга кўпайди. Гўштга топширилаётган бўрдоқиларнинг тирик вазни эса 540 килограммдан ошмоқда.

Совхоз чорвадорлари қиш мавсумида ҳам соғин сигирлар маҳсулдорлигини пасайтирмаслик учун мавжуд ички резерв ва имкониятларни тўла ишга солмоқдалар.

Ўзининг бепоён ўтлоқлари билан машҳур бўлган Олой воҳаси бағрида қўйчилик билан шуғулланувчи хўжаликларнинг минглаб отарлари боқиладн. Бир неча минг километрлик майдонда ястанган бу табиий ўтлоқлар қўйчиликни ривожлантиришда катта аҳамият касб этади.

В. Таран фотоси.

МАҲСУЛДОРЛИК-БОШ МЕЗОН

ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР СОҲА

Кейинги йилларда Янгийўл районидаги «Интернационал» колхози чорвадорлари жамоат чорвачилигини ривожлантиришда катта ютуқларга эришмоқдалар.

— Моллар туёғини ўстириш, айниқса уларнинг маҳсулдорлигини ошириш — ишимизнинг бош мезони бўлиб қолди, — дейди колхоз раиси ўртоқ М. Шукуров. — Шунинг учун ҳам хўжалигимизда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш йил сайин ортиб бормоқда.

Ҳозир колхоз сут-товар фермасида 580 бош қорамол боқилмоқда. Бу ўтган йилдагига қараганда 63 бош ортиқдир. Айниқса сигирлар бош сонини кўпайтиришга катта эътибор берилапти. Фермадаги сигирлар 260 бошга, планда белгиланганлигидан 10, ўтган йилга нисбатан 33 бошга ортди.

Колхоз бўрдоқибоқарлари беш йилликнинг тўртинчи йилида 858 центнер гўшт етиштирдилар. Гўшт етиштириш ўтган йилга қараганда 388 центнерга ёки 82,5 процентга кўпайтирилди. Чорвадорлар йил бошидан буён ҳар бир сигирдан 3200 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олиб, гавмушлар маҳсулдорлигини 200 килограммга оширишга муваффақ бўлдилар. Йил бошидан буён 5500 центнер, ўтган йилдагидан 711 центнер ортиқ сут етиштирилди.

Хўжаликда давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотиш топшириқлари ҳам муваффақиятли бажариляпти. Ҳозирнинг ўзидаёқ давлатга гўшт сотиш йиллик халқ хўжалик плани 101,9 процент, сут — 109,9 процент, тухум — 141,3 процент қилиб бажариб қўйилди.

— «Молга берсанг соз емиш — боқар сени ёзу қиш», — дейишлари бежиз эмас, — дейди колхоз бош зоотехниги ўртоқ Н. Муродов колхоз чорвадорлари эришаётган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилар экан, — чорвадорларимиз гўшт ва сут етиштиришни тобора кўпайтираётганликларининг боиси уларнинг молларни зооветеринария қоидалари асосида парваришлаётганликларидадир. Чорва молларн учун 3400 тоннадан зиёд дағал ҳашак, шу жумладан 650 тонна беда пичани, 1100 тоннадан ортиқ сенаж, 1500 тонна силос, 100 тоннага яқин ўт талқони тайёрланиб, бу соҳадаги топшириқлар ортиғи билан бажарилди.

Ҳозир моллар айниқса, соғин сигирларни тўйимли озуқалар билан боқишга катта эътибор берилмоқда. Ҳар бир сигирга кунига 30—35 килограммдан сенаж, 40—50 килограммдан силос, 3—4 килограммдан омухта ем берилаяпти. Молларни ана шундай хилма-хил озуқалар билан боқиш туфайли говмушлар маҳсулдорлиги қишда ҳам юқори бўлаётир. Хўжалик кунига қабул пунктига 1200—1300 килограммдан сут жўнатмоқда.

Чорвадорлар ўртасида социалистик мусобақа намунали йўлга қўйилган. Мусобақага ҳар ўн кунда якун ясалиб, ғолиблар ҳар тарафлама рағбатлантирилмоқда. Сигирлардан мўл серқаймоқ сут соғиб олишда коммунист Надежда Пасеркованинг олдига тушадиганлар бўлмаётир. Беш йилликнинг тўртинчи йилида ўзига бириктирилган ҳар бир сигирдан камида 4000 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилган меҳнатсевар аёл юксак ваъдасига яраша ишлаяпти. У ҳозиргача ҳар бир сигирдан 3600 килограммдан сут соғиб олишга эришди. Н. Пасеркованинг ҳар бир сигирдан кунига 10—12 килограммдан сут соғиб олаётганлиги унинг юксак марраин сўзсиз эгаллашидан далолат бериб турибди. Зулфия Вейсалова, Зуҳра Ражабова каби ёш сут соғувчилар ҳам сут булоғининг топширилишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар йил бошидан бери ҳар сигирдан 3400—3500 килограммдан сут соғиб олдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV Пленуми, область партия комитети пленумларининг қарорлари колхоз чорвадорларини янада фидокорона меҳнат қилишга, чорвачиликдаги мавжуд резервларни қидириб топиш ва ишга солиш асосида сут, гўшт, тухум етиштириш ҳамда давлатга сотишни янада кўпайтиришга руҳлантирмоқда. Улар бу йил ҳар бир сигирдан ўртача 3500 килограммдан сут соғиб олиш учун курашмоқдалар. Гўшт етиштиришни кўпайтиришга моллар тирик вазнини янада ошириш ҳисобига эришилади. Бу йил колхозда гўшт учун давлатга топширилган ҳар бош қорамолнинг ўртача тирик вазни 394 килограммни ташкил этди. Бу қаноатланарли кўрсаткич эмас. Хўжалик чорвадорлари келгуси йилда ҳар сигирдан соғиб олинадиган сут миқдорини 3700 килограммга, ҳар бир қорамолнинг тирик вазнини камида 430—440 килограммга етказишни мўлжалламоқдалар. Бу катта марраларнинг муваффақиятли эгалланиши кўп жиҳатдан чорва қишловининг соз ўтказилишига, моллардан қишда ҳам мўл маҳсулот олинишига эришилишига боғлиқдир. Колхоз чорвадорлари қишлов синовидан муваффақиятли ўтиш учун унга пухта ҳозирлик билан киришдилар.

М. ПЕЙСЕНОВ.

1979 ЙИЛ—ХАЛҚАРО БОЛАЛАР ЙИЛИ

ФАРЗАНДЛАР БАХТ—САОДАТИ УЧУН

1959 ЙИЛ ноябрь ойида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси Болалар ҳуқуқлари Декларациясини эълон қилган эди.

Бундан 20 йил бурун қабул қилинган ана шу ҳужжат ўн принципдан иборат. Ана шу принципларга биноан, барча мамлакатлардаги ҳамма болалар «соғлом ўсиши ва камол топиши», «маълумот олиш ҳуқуқидан фойдаланишлари», «халқлар ўртасида ўзаро тушуниш ва дўстлик руҳида» тарбияланишлари зарур. Декларациянинг шиори ана шундай: «Инсоният ўзида бор бўлган энг яхши неъматларни фарзандларга беришга мажбурдир».

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бу халқаро ҳуқуқий ҳужжати мамлакатимизнинг Асосий Қонунида тўла мужассамлашган. Конституциямизнинг бу борадаги айрим моддаларини қараб чиқайлик.

ИНСОН ТУҒИЛДИ

БМТ Декларациясининг IV принципида бола ва унинг онаси «махсус парвариш ва муҳофаза қилиниши... бола туғилишидан олдин ва туғилганидан сўнг кераклича парвариш этилиши» таъминланиши зарур, деб ёзиб қўйилган.

Бизнинг мамлакатимизда оналик ва болаликни муҳофаза қилувчи махсус хизмат муассасалари ишлаб турипти. Шундай хизмат ихтиёрида 22,5 минг хотин-қизлар консультациялари, болалар поликлиникалари ва амбулаториялари, касалхоналар, санаторийлар, илмий-тадқиқот муассасалари бор. Айтайлик, район хотин-қизлар консультациясида врачлар ва ҳамширалар ҳар бир ҳомиладор аёлнинг саломатлигини мунтазам равишда кузатиб турадилар. Она туғруқхонадан гўдаги билан уйга қайтганидан сўнг улар саломатлигини махсус кишилар кузатиб туради. Болани даволаш, дори-дармон бериш, саломатлигини текшириб кўриш, мутахассислар маслаҳатини уюштириш кабилар оиладан ҳеч қандай ҳаракат талаб этмайди.

Бизда ҳомиладорлик ва бола туғилиши муносабати билан хотин-қизларнинг меҳнат стажи ва касаба союздаги аъзолик стажидан қатъий назар тўла иш ҳақи тўланадиган 112 кунлик отпуска берилади.

Оиланинг ҳар бир аъзоси ҳисобига ўртача умумий даромад мамлакатдаги даражадан кам бўлган тақдирда бундай оилалардаги фарзандлар учун махсус нафақалар тўланади. Ана шу ҳуқуқ нормалари СССР Конституциясининг 35-Моддасида мустаҳкамлаб берилган. Янги Конституцияда оналик ва болаликни ҳуқуқий муҳофаза қилиш, моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш, ҳомиладор аёлларга ва оналарга отпускалар бериш аниқ-равшан ёзиб қўйилган.

БОЛАЛАР МЕҲНАТИ ҚОНУНАН ТАҚИҚЛАНАДИ

БИРЛАШГАН Миллатлар Ташкилоти Декларациясининг IX принципида бундай деб ёзилган: «Бола эксплуатациянинг ҳар қандай формаларидан ҳимоя қилиниши даркор. Маълум ёшга етгунига қадар болага ишлашга рухсат бериш мумкин эмас. Унинг саломатлиги ва маълумот олишига зарар берадиган ҳар қандай ишга ёллашга ҳар қандай ҳолларда йўл қўйиш мумкин эмас...».

Совет давлатида болалар меҳнати Октябрь социалистик революцияси ғалабасидан сўнг бешинчи куниёқ ҳукумат Декрети билан тақиқланган эди. СССР Конституциясининг 42-Моддасида ҳам болалар меҳнатидан фойдаланишни тақиқловчи модда бор. Бундан ташқари, шу моддада ўсиб келаётган ёш авлоднинг саломатлиги тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиш зарурлиги таъкидланади, боланинг соғ-саломат бўлиш ҳуқуқи қонун билан мустаҳкамланган.

ОИЛА ДАВЛАТ ҲИМОЯСИДА

БМТ Декларациясининг VI принципида бундай деб ёзилган: «Бола тўлақонли ва гармоник равишда камол топиши учун меҳр-муҳаббат ва тушунишга муҳтождир. У ўз ота-оналарининг масъул ғамхўрлигида... меҳр-муҳаббат ва маънавий ҳамда ижтимоий таъминланганлик шароитида ўсиши зарур».

СССР Конституциясининг 53-Моддасида оила давлат ҳимоясида эканлиги ёзиб қўйилган ҳамда оила тўғрисида давлат ғамхўрлиги мустаҳкамланган. Бунда болалар муассасаларининг кенг тармоғини ривожлантиришдан тортиб, кўп болали оналарга нафақа ва имтиёзлар беришгача кўзда тутилган.

Бизнинг мамлакатимизда 120 мингдан ортиқ мактабгача болалар муассасалари бўлиб, уларда 13 миллиондан кўпроқ бола тарбияланади. Бу муассасалар моддий жиҳатдан ҳамма учун тегишлидир: оила ана шу муассасаларда болаларни боқиш учун зарур бўлган ҳаражатларнинг бешдан бир қисмини (ойига 6—12 сўм) тўлайди, холос.

Совет болаларини мактабгача ёшдаги муассасаларда тарбияланишини тўла таъминлаш масаласи фаол ҳал қилинмоқда. Ўнинчи беш йиллик охирига бориб, яъни 1980 йилда яслилар ва боғчаларидаги ўринлар сони давлат капитал маблағлари ҳисобига 2,5—2,8 миллионтага кўпаяди.

ЎҚИШ, ЎҚИШ ВА ЯНА ЎҚИШ

БИРЛАШГАН Миллатлар Ташкилоти Декларациясининг VII принципида ёзиб қўйилганидек, бола маълумот олиш ҳуқуқига эгадир. Маълумот олиш ҳеч бўлмаганда дастлабки босқичда бепул ва мажбурий бўлиши даркор.

СССР Конституциясининг 45-Моддасида болалар маълумотнинг ҳамма турларида бепул маълумот олиш ҳуқуқига эга эканликлари, ёшларнинг умумий мажбурий ўрта маълумот олишларини амалга ошириш, профессионал-техника, ўрта махсус ва олий таълимни кенг ривожлантириш тўғрисида ёзилган.

Давлатимиз болаларнинг маълумот олиш ҳуқуқини моддий жиҳатдан қай тарзда таъминламоқда?

Ҳозирги кунда 39,9 миллион бола ва ўсмирга маълумот бериш учун давлат 137,1 минг мактабни маблағ билан таъминлайди, 2,6 миллиондан кўпроқ ўқитувчига иш ҳақи тўлайди. Ҳар бир ўқувчи ҳисобига давлатимиз йилига салкам 180 сўм сарфлайди. СССР халқларининг 52 тилида дарсликлар нашр этилмоқда. Биринчи-учинчи синфларга мўлжалланган дарсликлар бепул берилади.

Шундай қилиб, Халқаро болалар йили доирасида амалга оширилиши лозим бўлган узоқ муддатли программа Совет Иттифоқида аллақачонлар амалга оширилган.

Халқаро хотин-қизлар демократик Федерациясининг президенти Фрида Браун бундай дейди:

«СССРда Болалар ҳуқуқлари Декларациясининг ҳамма ўн принципи тўла-тўкис амалга оширилган. Совет халқи, ҳукумати, барча жамоат ташкилотлари болалар бахт-саодати ишига, тинчлик ишига содиқдирлар».

Наталья САРАФАНОВА, (АПН).

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

МАШЪУМ РЕЖАЛАР БАРБОД ЭТИЛСИН

Қўшма Штатлар ғарбий Европа мамлакатларига янги ядро қуролини зўрлик билан тиқиштиришга уриниб, «куч ишлатиш» тактикасини қўлламоқдалар, Шимолий Атлантика блокига кирувчи кичик мамлакатларнинг фикр-мулоҳазаларини назар писанд қилмаяпти. Қўшма Штатлар ғарбий Европа аҳолиси кўпчилигининг орзу-умидларига хилоф равишда ўзининг жиноий режаларини амалга ошириш мақсадида пинҳоний тил бириктирмоқда.

Норвегия бош министри О. Нурдли ва Голландия бош министри А. Ванн Агт, шунингдек Дания ташқи ишлар министри К. Олесен Пентагоннинг режаларига мувофиқ ўз ҳукуматларининг позицияларини баён этмоқ учун Вашингтонга келдилар. Уларнинг фикрлари билан АҚШ позицияси ўртасида катта тафовут бор. Маълумки, Голландия парламенти Американинг ядро зарядли «Першинг-2» ракеталари ва қанотли ракеталарини ғарбий Европада жойлаштириш режасини рад этди, Дания эса Совет Иттифоқи билан музокаралар ўтказилсин, деб талаб қилмоқда. Норвегия Бош министри О. Нурдли АҚШга жўнаб кетиш олдидан «ҳозирги вақтда қуролланиш пойгаси, айниқса ядро қуроллари билан қуролланиш пойгаси Норвегияда чуқур ташвиш ва ҳавотирлик уйғотаётганлигини» Америка маъмуриятига маълум қилмоқчиман деди. «Шу сабабли мен Вашингтондагилар бизнинг фикримизга ва қурол-яроғлар ҳамда қуролсизланиш устидан контроллик тўғрисидаги барча музокараларда янги қадамлар қўйиш зарурлигига етарли даражада тушунишларига умид боғламоқдаман».— деди у. Бироқ уч мамлакатнинг вакили Вашингтонда жуда совуқ кутиб олинди. Ана шу ҳаётий муҳим масалаларни улар билан муҳокама этишни амалда исташмади. Америкалик мансабдор шахсларнинг шу учрашувлардан кейин айтган гаплари очиқ-ойдин менсимаслик руҳида эди. Бу гаплар Қўшма Штатларнинг НАТОдаги шерикларининг фикрлари билан ҳисоблашишни ҳоҳламаётганлигидан далолат беради.

Оқ уйдаги музокаралар тугагандан кейин эълон қилинган қисқача ахборот муҳокама этилган масалалар юзасидан ихтилофлар борлигини амалда тасдиқлайди. Ғарбий Европа мамлакатларининг вакиллари билан ўтказилган музокаралар, деди матбуот конференциясида давлат департаментининг вакили, АҚШнинг позициясини ўзгартиргани йўқ. АҚШ НАТО кенгашининг сессияси Американинг планини «ҳатто иттифоқнинг шу планга қарши чиқаётган аъзоларисиз ҳам» маъқуллашига умид қилмоқда.

Пентагоннинг ғарбий Европа мамлакатлари территориясида янги ракета-ядро қуролини жойлаштиришдан иборат жиноий режаларига қарши оммавий норозилик ҳаракати ана шу масалалар бир неча кундан кейин НАТО кенгашининг сессиясида муҳокама этилиши муносабати билан айниқса кенгайиб бормоқда.

Италия, Голландия, Бельгия парламентларида талайгина кучлар ўз ҳукуматларига мурожаат қилиб, Америка ҳарбийларининг қўпол тазйиқига бўш келмасликка ва яна ҳалокатли оқибатларни келтириб чиқариш мумкин бўлган Американинг ажал уруғини сочувчи қуролини ғарбий Европа мамлакатлари территориясида жойлаштирилишига йўл қўймасликни талаб қилдилар.

Норвегия билан Дания ўз территорияларида ядро қуроли жойлаштирилишига қарши қатъий позицияларда турибдилар.

Нидерландия Коммунистик партияси Марказий Комитети мамлакатдаги барча тинчликсевар кучларга мурожаат этиб қуролсизланиш ва кескинликни юмшатиш йўлидаги курашни активлаштиришга даъват қилди. Голландия парламенти НАТОнинг Америка янги ракеталарини ғарбий Европада жойлаштириш режаларига қарши чиқишга қарор қилганлиги НАТОнинг ёрдамида ўз хоҳиш, иродасини Голландияга зўрлаб қабул қилдиришга, мамлакатнинг сиёсий йўлига тазйиқ ўтказишга уринаётган кучларни қаттиқ огоҳлантиришдир.

Швеция ташқи ишлар министри У. Ульстен Риксдагда сўзга чиқиб, бу проблема НАТО мамлакатларигагина эмас, шу билан бирга Швецияга ҳам даҳлдордир, деб таъкидлади. Ана шу режаларнинг амалга оширилиши, деди у, қуролланиш пойгасини кучайтириб юборади. У Совет Иттифоқининг музокаралар олиб бориш тўғрисидаги таклифларига юксак баҳо бериб, Швеция қурол-яроғлар ва қуролсизланиш устидан контроллик соҳасидаги ҳар қандай реалистик ташаббусни қўллаб-қувватлашга тайёр, деб таъкидлади.

Римда Европа парламентига аъзо бўлган коммунистларнинг ташаббуси билан ўтказилган кенгашда ИКП, ФКП, сўл мустақиллар (Италия), Дания социалистик халқ партияси вакиллари иштирок этдилар. ИКП раҳбарлик органининг аъзоси Ж. Амендола якунловчи мажлисда сўзга чиқиб, АҚШ ва НАТОнинг ўртача олисликдаги янги ядро ракеталари ишлаб чиқаришни авж олдириш ва уларни ғарбий Европада жойлаштириш режалари хатарли эканлигини уқтириб ўтди. Мазкур қарор қабул қилинган тақдирда Европа оммавий ядро қирғини майдонига айланиб қолиш хавфига дуч келади, деди у. У жиноий режаларга қарши курашда сўл кучлар бирлигини мустаҳкамлашга даъват этди.

ФКП Марказий Комитетининг аъзоси Ж. Дени Франция ҳукуматини Пентагоннинг хатарли ниятларига қарши чиқишга даъват этди.

Ғарбий Европа мамлакатлари ғоят кенг жамоатчилик доираларини Пентагон жиноий режаларига қарши норозилик кампанияси, шунингдек ҳукмрон доиралар уларнинг фикрига қулоқ солишга мажбур бўлаётганлиги Европа қитъасининг халқлари тинчлик тақдири учун ғоят ташвишланаётганликларидан далолат беради.

Франция коммунистлари меҳнаткашлар оммасининг ўз ҳақ-ҳуқуқлари учун курашларини актив қўллаб-қувватламоқдалар. Улар миллий ишлаб чиқаришни камайтириш ва оммавий ишдан бўшатиш, мамлакатда ишсизлик ва қимматчиликка қарши намойишлар ташкил этяптилар. Суратда: «Биз Сен-Денида яшаш ва ишлашни хоҳлаймиз!», «Сен-Денида бирорта ҳам корхона беркитилмаслиги керак!» — коммунистлар ташаббуси билан ўтказилган намойиш қатнашчилари шундай талаб қилмоқдалар.
ТАСС фотохроникаси.

АМЕРИКА—ЭРОН МУНОСАБАТЛАРИГА ДОИР

ВАШИНГТОН, 10 декабрь. (ТАСС). Америка ахбороти агентликларининг хабар қилишича, Вашингтоннинг юқори мансабдор доиралари ҳозир Эронда озиқ-овқат мутлақо етишмай турибди ва шу сабабли АҚШ гаровга ушлаб қолинганлар озод этилишига эришиш учун бу мамлакатга озиқ-овқат етказиб берилишини тўхтатиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиши керак, деган фикрни айтмоқдалар.

ЮПИ агентлигининг уқтириб айтишича, Америка банкларида, шунингдек уларнинг чет эллардаги филиалларида Эрон омонатларининг тўхтатиб қўйиш ҳозирнинг ўзидаёқ «Эронни озиқ-овқат импорт қилиш имкониятидан маҳрум қилди». «Нью-Йорк дейли ньюс» газетасининг хабарига кўра ҳозир Америка маъмурияти «Эронга қарши янада қаттиқроқ иқтисодий чораларнинг кенг доирасини» жорий этиш, шунингдек «савдо-сотиқни чеклаб қўйиш» имкониятини кўриб чиқмоқда. Шундай қилиб гап Эронга кенг халқ оммасининг аҳволига бевосита таъсир қиладиган, уни очликка дучор этадиган воситалар ёрдамида тазйиқ ўтказиш устида бормоқда.

ТЕҲРОН. 10 декабрь. (ТАСС). Эрон радиосининг хабар қилишича Эрон ташқи ишлар министри Готбзода Ислом революцион кенгашининг мажлисидан кейин Эрон студентлари ишғол қилган Теҳрондаги Америка элчихонаси ходимлари устидан қачон суд ўтказилиши ҳали белгиланмаганини айтди.

АНСАМБЛЬ ҲАҚИДА ФИЛЬМ

«Пахтаой» вокал-чолғу ансамблининг жажжи солистлари кўплаб музика ихлосмандларига ёқиб қолди. Ҳозир бу болалар бадиий ҳаваскорлик коллективи репертуарида талайгина қўшиқ ва куйлар бор.

Ансамблнинг ижодий парвози киноҳужжатчилар эътиборини ўзига тортди. Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студиясида яратилган мазкур фильм «Қуёшли чеҳралар» деб номланди.

Куй ва қўшиқ номерларига бой бу ҳужжатли фильм халқаро болалар йилида қилинган энг яхши лентаралардан бири бўлди.

Тажрибали шифокор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Хўжаев бой тажрибаси ва ишбилармонлиги билан ҳамкасбларининг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлаётир. Шифокор айни кунларда Тошкентдаги В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг медицина-санитария бўлимида бош хирург бўлиб ишламоқда. У ўз меҳнат фаолияти давомида минглаб беморларни даволади. Суратда: хирург Н. Хўжаев ҳамшира Г. Лобанова билан рентген суратини кўздан кечирмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Спорт

ГИМНАСТИКАЧИЛАРНИНГ ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ

Америка Қўшма Штатларининг Форт — Уэрт шаҳрида гимнастика бўйича ўтказилган жаҳон чемпионати ниҳоясига етди. Эркакларнинг беллашувларида Совет Иттифоқи терма командаси 16 йиллик танаффусдан кейин яна команда ҳисобида фахрли биринчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлди. Шахсий ҳисобда ленинградлик 22 ёшли Александр Дитятин жаҳоннинг мутлоқ чемпиони номига сазовор бўлди. Америкалик гимнастикачи Курт Томас иккинчи, Александр Ткачев эса учинчи ўринни олди.

Аёлларнинг мусобақалари ҳам ниҳоятда кескин ўтди. Команда ҳисобида совет спортчилари бу сафар чемпионлик унвонини Румыния командасига бериб қўйдилар. Лекин шахсий ҳисобда Нелла Ким 78,65 балл тўплаб жаҳоннинг мутлоқ чемпиони унвонига сазовор бўлди.

ҲАМОН ПЕШҚАДАМ

Баскетбол бўйича мамлакат чемпионати биринчи лигасида қатнашаётган Тошкент Давлат университети командаси ҳамон группада карвонбошилик қилмоқда. Ҳамшаҳарларимиз навбатдаги учрашувларни Гомель шаҳрида «Сож» командаси билан ўтказишди. Биринчи кун тошкентликлар 101:97 ҳисобида ғолиб келишган бўлса, такрор ўйинда майдон эгалари ғалаба қозондилар. Бу учрашувда 119:110 ҳисоби қайд этилди.

Шундай қилиб бугунги кунгача 22 та учрашув ўтказиб, бунинг 19 тасида ғалабага эришган «Университет» группада биринчи ўринда бормоқда. Жадвалнинг иккинчи поғонасини эса Куйбишевнинг «Строитель» командаси эгаллаб турибди. Ана шу икки команда тошкентда 14, 15 декабрларда ўзаро учрашадилар.

ОЧКОЛАРНИ БЎЛИШИБ ОЛИШДИ

«Бинокор» навбатдаги ўйинларни Челябинск шаҳрида «Металлург» командаси билан ўтказди. Тошкентликлар ҳар иккала учрашувда ҳам ташаббусни қўлга олиб, устунлик қилдилар. Лекин биринчи ўйиндаги ҳимоячиларимизнинг қўпол хатолари командага қимматга тушди. 3:0 ҳисобида олдинда бораётган «Бинокор» ўйинни 4:5 ҳисобида бой берди. Эртаси кун эса 4:2 ҳисобида устун келиб, очколарни бўлишиб олди.

ҒАЛАБА БИЛАН БОШЛАШДИ

Гомель шаҳрида волейбол бўйича биринчи лига командаларининг иккинчи давра ўйинлари давом этмоқда. Тошкентнинг «Динамо» командаси иккинчи даврани ғалаба билан бошлади. Ҳамшаҳарларимиз биринчи кун Бокунинг армия спорт клуби командасини 3:0 ҳисобида енгиб, иккинчи кун Одинцово спортчиларини 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

КЛУБ МУКОФОТИ УЧУН

Республика шахмат-шашка клубининг мукофоти учун ўтказилаётган мусобақа қатнашчилари кеча навбатдаги тур ўйинларини ўтказдилар. Бир кун аввал бўлган 4-турда Борисенко — Вейнтольд, Қаюмов — Тукмаков, Рудерфер — Знётдинов партиялари дуранг бўлиб тугади. Ереванлик А. Петросян Разваляевни, Аъзамов эса Зильберманни мағлубиятга учратди. Тўрт турдан сўнг одессалик халқаро гроссмейстр Владимир Тукмаков 3.5 очко билан пешқадамлик қилмоқда. Фрунзелик спорт мастери Леонид Юртаев ҳисобида учта очко бор. Республикамиз вакиллари Г. Аъзамов билан Г. Борисенколар эса 2,5 тадан очко тўпладилар.

„ТИНЧЛИК КЕРАК БИЗЛАРГА“

Сочларнга оқ лента таққан, бўйнида чўғдай товланиб турган қизил галстукли қизнинг қўнғироқ овози жаранглаб кетди:

Гулларга қуёш керак,
Тинчлик керак бизларга.
Тинчлик керак дунёдаги
Барча ўғил-қизларга.

Шеър нақоратига залдагилар ҳамоҳанг бўлдилар.

Пойтахтимизнинг Куйбишев районига қарашли 42-ЖЭК педагог-ташкилотчилари томонидан Халқаро болалар йилига бағишлаб ўтказилган «Бутун дунё болаларига тинчлик» деган дўстлик кечаси ана шу декламация билан бошланди.

Педагог-ташкилотчилар кечага пухта тайёргарлик кўрдилар. Бунн залга қўйилган турли экспонатлар, тинчлик ва бахтиёр ёшликни улуғловчи шиорлар, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Болалар — бизнинг келажагимиз» нутқи ёзилган полотно ва турли плакатлардан ҳам билиб олса бўлади.

ЖЭКда бундай тадбирлар тез-тез ўтказилиб турилади. «Бутун дунё болаларига тинчлик» шиори остида ўтган дўстлик кечаси ҳам мароқли бўлди. Ўша куни район мактабларининг пионерлари вьетнамлик меҳмон, Ханой университетининг ўқитувчиси Зионг Дик Тьен билан учрашдилар.

К. МАВЛОНОВ.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ГРАЖДАНЛАР!

ТЕМИР ЙЎЛЛАРДА ЭҲТИЁТ ВА ҲУШЁР БЎЛИНГ!
ШУНИ УНУТМАНГКИ, ПОЕЗДЛАР СОАТИГА 100 ВА УНДАН ОРТИҚ КИЛОМЕТР ТЕЗЛИКДА ЮРАДИ ВА УЛАРНИ ҚУҚҚИСДАН ТЎХТАТИБ БЎЛМАЙДИ!

Белгиланмаган жойларда ёки бевосита яқинлашиб келаётган поезд йўлини кесиб ўтиш — ҳавфлидир. Бир минут вақт ютаман деб, ҳаётдан ажраб қолиш мумкин.

Вагон тагига кириш, вагонларнинг пиллапояларида, ўртасида, томида ва юк поездларида юриш тақиқланади.

Перронда бўлганингизда радио орқали берилаётган эълонни диққат билан тингланг ва унинг талабини қатъий бажаринг.

БОЛАЛАРГА ТЕМИР ЙЎЛ ИЗЛАРИДА ЁКИ ЯҚИН ОРАДАГИ ТЕМИР ЙЎЛ ИЗЛАРИДА ЮРИШГА ВА ЎЙНАШГА РУХСАТ БЕРМАНГ.

Бу қоидаларга риоя қилинг. Уларни яқин кишиларингиз, қариндошларингизга, танишларингизга ва айниқса болаларга тушунтиринг.

ЎЗИНГИЗНИ ВА БОШҚАЛАРНИ БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРДАН САҚЛАНГ!
ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛ БОШҚАРМАСИ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильмлар программаси. 10.35 — Телевизион спектакль. 11.20 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 12.20 А. Родригес концерти. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар программаси. 16.00 — Сиз яратган боғ. 16.30 — Ўқитувчига музика дарси. 3-кўрсатув. 17.30 — Телевизион журнал. 18.00 — Қувноқ стартлар. 18.45 — Фан оламида. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Халқ оҳанглари. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Телевизион бадиий фильм. (ЧССР). 21.30 — Время. 22.05 Телевизион журнал. Танаффус пайтида (22.45). Дунё воқеалари. 23.30 — Ҳужжатли фильм.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.20 — Болалар учун мультфильм. 18.35 — Мактаб ўқувчилари учун. 19.10 — Миллионлар ленинча университети. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёзувчи ва замон. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган артист Эльмира Рағимова концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Ишбилармон кишилар. Бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 12|XII да **Риголетто**, 13|XII да **Тоҳир ва Зуҳра.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11|XII да **Келинлар қўзғолони**, 12|XII да **Кўрмайин босдим тиконни**, 13|XII да **Томоша давом этади.**

КОРХОНАЛАР ВА МУАССАСАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қошидаги «УЗПЛОДООВОЩВИНПРОМ»нинг, «ТАШОБЛСАДВИНСОВХОЗ» трестига қарашли «ОЛМАЛИҚ» БОҒДОРЧИЛИК УЗУМЧИЛИК СОВХОЗИ Олмалиқ кон-металлургия комбинати қарамоғига ўтказилиши муносабати билан «ОЛМАЛИҚ» БОҒДОРЧИЛИК-УЗУМЧИЛИК СОВХОЗИ

ТУГАТИЛДИ.

Даъволар 15 декабргача қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР беш йиллиги номли тажриба хўжалиги дирекцияси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари совхознинг собиқ бош агрономи, шахсий пенсионер, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном **Василий Петрович БАКУЛИН**нинг вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласи ва яқинларига таъзия изҳор этадилар.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик —325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 02340. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е — 2629. 12